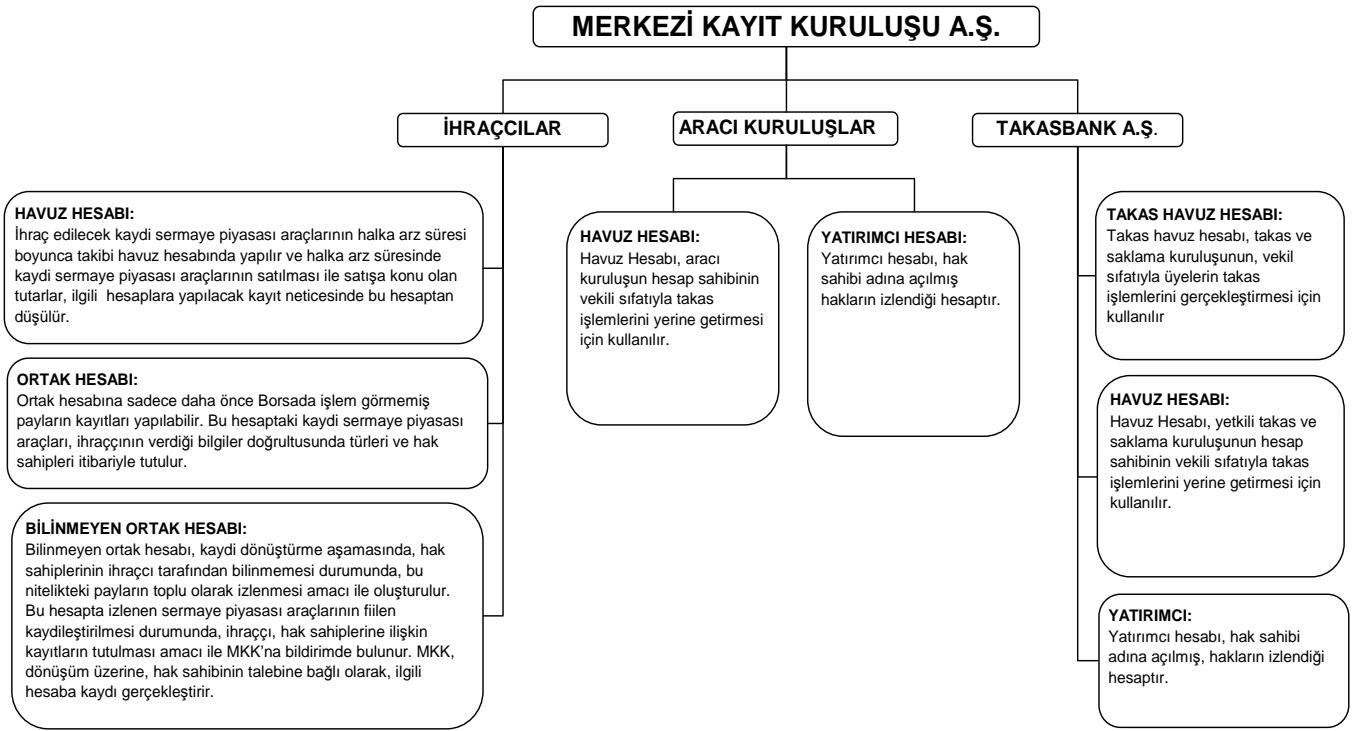

MERKEZİ KAYDI SİSTEM (MKS)
İŞ VE BİLİŞİM
UYGULAMA İLKE VE KURALLARI

MKS UYGULAMA İLKE VE KURALLARI

MKK tarafından ilgili mevzuatta belirlenmiş kurallar çerçevesinde hazırlanmakta olan Merkezi Kaydi Sistem'in MKK Yönetim Kurulu'nca uygun görülen temel işlere ve iş süreçlerine ilişkin ana uygulama ilkeleri aşağıda yer almaktadır:

Kaydi sistemde hesap yapısı ve işlem akış süreci esas itibarıyla SPK tarafından belirlenmekte olup, bu düzenleme SPK tarafından çıkarılan Seri: IV, No:28 sayılı "Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ" (Kaydileştirme Tebliği) ile yapılmış bulunmaktadır. Tebliğin öngördüğü hesap yapısı ve işlemleri özetleyen şema aşağıda yer almaktadır. Aşağıda açıklanan ilkeler bu Tebliğin öngördüğü işlem ve prosedürlerin MKS'de ne şekilde uygulanacağını açıklanmasına yöneliktir.

A. GENEL İLKELER

- Her türlü işlemin üyeler aracılığıyla elektronik ortamda yapılması ve işlemlerin katılımcılar tarafından uzaktan erişimle yürütülmesi esastır. Bu nedenle, üyelerden işlemlere ilişkin basılı belge istenmesi istisnalar dışında söz konusu değildir.
- Üyelerin MKS'ye bildirimde bulunmaları için uygulama detayları "Elektronik İşlem Esasları" ile ilan edilmiş olan iki farklı yöntem öngörülmüştür.
  1. Doğrudan bağlantı ile üye bildirim (Kullanıcı Ekranları)
  2. Sistem entegrasyonu yoluyla bağlantı ile üye bildirim (Web Services)
- İhraççılar dışında kalan üyeler bu iki yöntemden istediklerini tercih etmek imkanına sahiptirler. İhraççıların ise doğrudan üye bildirim yöntemini uygulamaları öngörülmüştür.

- Sistem, kaydıleştirilecek tüm sermaye piyasası araçlarının ve bunlara bağı hakların tutulmasını sağılayan, çoklu para birimi ve çoklu dil mantığında çalışan, hesap yapılarının esnek olduğı, MKK içi ve dışı tüm kullanıcıların kolaylıkla bağılanarak işlem yapabildikleri ve rapor alabildikleri, 7*24 kesintisiz hizmet sunan ve yüksek güvenlik standartlarına sahip bir yapıdadır.
- Üyelerin ve MKK çalışanlarının MKS'ye erişimleri ancak PKI (açık anahtar altyapısı) kapsamında elektronik sertifikalar vasıtasıyla mümkündür. MKS'ye üyeler tarafından iletilen tüm üye bildirimlerinin elektronik imza taşıması zorunludur. MKS'de işlemler elektronik imza ile birlikte saklanır ve elektronik imza doğrulaması yapılmadan işleme konulmaz. Benzer şekilde MKS tarafından üretilen MKK bildirimlerinin tamamı MKK elektronik imzasını içerir.
- MKS'de üyelerce oluşturulan kayıtlar giriş ve onay olmak üzere çift aşamalı oluşturulmaktadır. İşlemlerin tek kullanıcıyla tek işleyişte yapılabilmesi, aynı kullanıcıya hem giriş hem de onay işlem yetkisinin verilmesi ile sağılanır.
- Üyeler tarafından hatalı olarak yapılan işlemlerin iptali ve yeniden düzenlenmesi ancak onaydan önce giriş aşamasında mümkün olup, onaylanan işlem için iptal ve düzeltme imkanı bulunmamaktadır. Ancak hatalı işlemin prosedürüne uygun olarak ters işleminin yapılması durumunda düzeltme sağılanabilmektedir. Kıymet transfer işlemlerinde ise hatalı bir uygulama olması halinde gönderen kurum tarafından iletilen iptal talebinin karşı kurum tarafından onaylanması ile işlemin geri alınması mümkün olacaktır. Alım-satım işlem bilgi düzeltmeleri ancak İMKB aracılığı ile işlem düzeltmeleri yoluyla mümkün olacaktır.
- MKS'ye üyeler tarafından yapılan bildirimlerin,
  - i. MKS tarafından kabul edilip edilmediğı
  - ii. Emir bazında işlemlerin gerçekleştirilebilir olup olmadığı,
  - iii. Gönderilen emirlerin kısmen veya tamamen gerçekleştirildiğı,

konusunda MKS tarafından bildirim üretilir.MKS'ye doğrudan bağılantı yoluyla üye bildiriminde bulunan üyelerin işlemlerine ilişkin yukarıda (i) ve (ii) bendinde belirtilen MKS bildirimleri kullanıcı ekranlarına mesaj olarak yansıtılır.Sistem entegrasyonu ile üye bildiriminde bulunan üyelere yapılacak MKS bildirimlerinden yukarıda (i) bendinde belirtilenler yine anlık olarak üye sunucusuna iletilir. Diğer MKS bildirimlerine üye, MKS'de tutulmakta olan MKS bildirim deposundan ulaşılabilir. Oluşturulan tüm MKS bildirimleri 7 gün boyunca saklanır. Her iki tip bağılantı için üyeler bu depodan MKS bildirimlerine ulaşabilirler. 7'nci günün sonunda MKS bildirimleri arşivlenerek saklanır.

- Sermaye piyasası araçlarının kodlanmasında, imkan bulunduğı ölçüde ortak ve yatırımcı hesap numaralarının belirlenmesinde ve sistemin mesaj altyapısında uluslararası kabul edilmiş kodlama sistemleri kullanılır. Sistemde menkul kıymet kodları olarak ISIN kodları kullanılmakta olup, IBAN kodları ise üye kurumların kullanımının yaygınlaşması halinde kullanıma alınacaktır.
- Sistemde ileri tarihli ve zamanlı (valörlü) işlemler yapmak mümkündür.
- Her türlü hukuki işlemde MKK'nın üyeye göre önceliğı vardır. MKK yapılmış tüm hukuki işlemlere ilişkin kaydı geçerli bir belge sonucunda kaldırmaya yetkiliyken, üyenin geçerli belgesi olsa bile MKK'nın gerçekleştirdiğı bir kaydı doğrudan kaldırması mümkün değildir.
- MKS'de ihraççı sadece kendi ihraç ettiğı araçların halka kapalı kısımlarına ilişkin yatırımcı/ortak bazında kayıt tutabilirken, diğer üyeler hem halka açık hem de halka kapalı kısımlara ilişkin yatırımcı/ortak bazında kayıtları tutabilirler.
- MKS nezdinde gerçekleştirilmiş tüm kayıtlar haksahibi, işlem türü, işlemin kaynağı, işleme konu althesap ve işlemi yapan bazında ayrıntılı olarak tutulur.Belirtilen bilgilere ilişkin raporların sistemden alınabilmesi mümkündür.

- MKK sisteminde ihraççılar itibarıyla tutulan kayıtlara ilişkin hak sahipliğine ilişkin bilgilere, aksi hak sahipleri tarafından yazılı olarak bildirilmedikçe ihraççılar tarafından ulaşılabilir. Hak sahiplerinin aksini bildirir başvuruların MKK sistemine üyeler tarafından üye, hesap ve kıymet detayında iletilmesi halinde iletilen bilgi dahilinde ihraççıya bildirim kısıtlanır.
- Yatırımcıların internet ve mobil iletişim tabanlı interaktif bağlantılar kurarak, hesapları hakkında bilgi almaları ve yatırımcı blokajı koyabilmeleri mümkündür.
- Başta SPK-İMKB Gözetim Sistemi olmak üzere taleplerinden ve üyelerin ihtiyaçlarından kaynaklanan modelleme ve raporlamalar en hızlı şekilde üretilip sunulabilir.
- Mevcut fiziki uygulamada olduğu gibi Şirketlerin Borsada işlem gören paylarıyla ilgili Aracı Kuruluşlar altında bulunan kıymet bazında stok bilgileri veri dağıtım firmalarına raporlanır.
- Yukarıda yer alan hususların dışındaki işlemlerde mevzuatta ve genel olarak mevcut uygulamada yapılmakta olan işlemlerin yapısı esas alınmıştır.

B. TAKASBANK İŞLEVLERİNE İLİŞKİN İLKELER

- Alım satım işlemlerinin takası, temerrüt, şartlı virman ve ödünç menkul kıymet işlemleri MKS ile Takasbank arasındaki entegre sistem aracılığı ile gerçekleştirilir.
- Takasbank, MKS uygulamasında hem üye hem de Takas Kurumu sıfatına haizdir. Takasbank üye sıfatıyla SPK tarafından uygun görülen yatırımcılar için yatırımcı hesabı açılabilir. Havuz hesabı bu yatırımcılar için Takasbank'ın hesap sahibinin vekili sıfatıyla takas ve virman işlemlerini yerine getirmesi için kullanılır. Takas havuz hesabı ise Takasbank'ın, vekil sıfatıyla üyelerin takas işlemlerini gerçekleştirmesi için kullanılır.
- Şartlı virman, Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası İşlemleri ve Takasbank uygulamalarıyla bağlantılı olarak Takasbank'a verilen teminatların MKS'ye yansıtılması uygulamaları Takasbank ekranlarından başlatılır. Üyelerin Takasbank ekranları aracılığı ile bu konularda iletmış oldukları bildirimleri, MKS'ye bildirim sayılacaktır.
- Üyelerin statüsü ile ilgili her türlü değişiklik, MKK tarafından derhal Takasbank'a bildirilir.
- Fiziki sistemden kaydi sisteme dönüşüm aşamasında, fiziki sertifikaların teslim alınma, saklanma ve imha prosedürleri MKK'nın Kaydi Sistem Acentesi sıfatıyla Takasbank tarafından yapılır.
- MKK sisteminde gerçekleştirilecek sermaye artırımı ve temettü ödemeleriyle bağlantılı olarak nakit işlemlerinde Takasbank'tan muhabir banka hizmeti alınır. Rüçhan hakkı bedelleri, Takasbank'ta MKK adına açılmış bulunan hesaba aktarılacaktır. Temettü dağıtım uygulamalarında yatırımcıların temettü ödemeleri topluca üye bazında, üyelerin Takasbank nezdinde mevcut olan cari hesaplarına Takasbank aracılığı ile aktarılacaktır.

C. MERKEZİ KAYDI SİSTEM FONKSİYONLARI

- Merkezi Kaydi Sistemde mevcut fonksiyonlar aşağıda listelenmiştir:
  - Yetkilendirme İşlemleri
  - Hesap Açılışları
  - Haksahibi Bazında Kıymet Devir Virmanları (Serbest Virmanlar)
  - Haksahibi Bazında Kıymet Devir Virmanları (Takas Amaçlı Virmanlar)
  - Haksahibi Bazında Kıymet Devir Virmanları (Şartlı Virmanlar)

- Rehin/Teminat İşlemleri
- Haksahibi Bazında Temerrüt Raporlama İşlemleri
- Ödünç Menkul Kıymet İşlemleri
- İhraççı İşlemleri
- Yatırımcı İşlemleri
- İşlem Yasakları
- Hukuki İşlemler
- Menkul Kıymet Tanımları

➤ Üyelerin MKS’de yukarıda belirtilen fonksiyonlara ilişkin MKS’ye iletecekleri mesaj tipleri ek-1’de yer almaktadır.

D. YETKİLENDİRME İŞLEMLERİ GENEL UYGULAMA İLKELERİ

- MKS’de kayıtlar ancak “MKK sertifika hizmetleri” kapsamında sertifika işlemlerini tamamlamış kullanıcılar tarafından akıllı kartlar kullanılarak oluşturulabilir. Bu çerçevede öncelikle sertifikalar MKK tarafından MKS’ne yüklenir. MKK tarafından sisteme yüklenen sertifikalar ile üye bağlantıları yapılır.
- Üyelerin “ana yetkili” ve “kullanıcı” olmak üzere iki farklı tip kullanıcıları bulunur. Kullanıcıların hangi tip kullanıcı olduğu MKS’de MKK tarafından üyeden gelen bilgi doğrultusunda tanımlanır. Üye tarafından aksi bildirilmedikçe üyelik başvuruları sırasında Şirket Yetkilisi olarak bildirilen kullanıcılar Ana Yetkili olarak tanımlanır.
- Kullanıcı kodları kullanıcıların sisteme tanımlanması aşamasında MKK tarafından oluşturulur. Kullanıcı kodları üye kodunun sonuna 001’den başlayarak üç haneli rakam eklenmesi şeklinde oluşturulmaktadır. Ana yetkililerin kullanıcı kodlarının sonuna yer alan üç hane 900-990 arasındaki rakamlardan oluşurken, diğer kullanıcı kodlarının sonuna yer alan üç hane 001-899 arasındaki rakamlardan oluşur.
- Kullanıcıların MKS’ye ulaşabilmesi için akıllı kart şifreleri dışında ayrıca MKS tarafından şifre oluşturularak teslim edilecektir. Üye kullanıcıları sisteme giriş adımında akıllı kart şifreleri ve MKS şifrelerini kullanacaklardır. Kullanıcı şifresinin sistem ilk giriş sırasında değiştirilmesi gerekmektedir. Bu sebeple MKS menüsü giriş adımında sistem kullanıcıyı şifre değiştirme menüsüne otomatik olarak yönlendirmektedir.
- Şifrenin unutulması durumunda yetkili imzalar ile MKK’na başvurularak yeni şifre oluşturulması talep edilmelidir. İletilen talep yazısı içeriğinde oluşturulacak şifrenin teslim edilme prosedürünün “adrese teslim” ya da “elden teslim alınması” şeklinde belirtilmesiyle MKK tarafından basılan şifreler kullanıcılara teslim edilir. MKS kullanıcı şifrelerinin kullanım süreleri 90 gün ile sınırlıdır. Süre bitimi öncesinde eski şifrenin yeni şifre girilerek güncellenme işleminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
- Kullanıcıya ait sertifikanın süresinin dolmasını veya Üye tarafından Tubitak-Bilten’e yeni bir kullanıcı için ‘akıllı kart’ talebi iletilmesini takiben Tubitak tarafından MKK sistemine gönderilen Sertifika MKK tarafından kullanıcının ait olduğu üye ile eşleştirilir. Üye ise yeni sertifikayı sistem üzerinden kullanıcıya atar veya eski sertifikayı yenisi ile değiştirerek güncelleme işlemini gerçekleştirerek kullanıcının sisteme bağlanmasını sağlar..
- MKS sisteminde MKK tarafından her üye için bir ana yetkili tanımlanmak zorundadır. Ana yetkili üye kullanıcılarına “yetki verme yetkisine” sahip kullanıcı olup, bunun dışında MKS’de herhangi bir işlem yapamaz. Diğer taraftan ana kullanıcının MKS sisteminde üye işlemlerine ilişkin olarak üretilen raporlara ulaşması mümkündür. Ana yetkili dışındaki kullanıcılar MKS’de ancak ana yetkilinin kendilerine verdiği yetkiler çerçevesinde işlem yapabilirler.

- Kullanıcıların MKS kullanıcı şifrelerini sisteme 3 defa hatalı girmeleri durumunda şifreleri sistem tarafından bloke edilir. Kullanıcılar şifrelerini sehven hatalı girdikleri ve de doğru şifreyi hatırladıkları durumda Kurum ana yetkilisi tarafından Kullanıcı Kodları aktif duruma getirilir ve kullanıcıların doğru şifreyi girmelerini takiben sisteme girişlerine izin verilir. Ana yetkilinin kullanıcı kodunun bloke olduğu durumlarda ise Ana yetkili kullanıcı kodunun Aktif duruma getirilmesi talebini yazılı olarak MKK'ya iletmelidir.
- Kurum Ana yetkilisi gerekli görüldüğü hallerde kullanıcıları pasif duruma getirerek sisteme girişlerini veya sistemde işlem yapmalarını engelleyebilme olanağına sahiptir.
- Sistemde işlem yetkileri, mesaj bazında tutulmakta olup, işlemleri gerçekleştirecek olan kullanıcılara mesaj bazında atanır. Yetkisi olmayan bir kullanıcı kendisine atanmamış mesaj işleviyle ilgili menü adımına ulaşamaz.
- Genel uygulama olarak MKS'de gerçekleştirilecek işlemler Giriş ve Onay olmak üzere iki aşamalıdır. Kurumun tercihi bu işlemi tek kullanıcının yapması yönünde ise kullanıcıya her iki mesaj yetkisinin birlikte atanması gerekir.
- MKS'de tanımlanacak mesaj işlevlerinin grup halinde bir rol başlığı altında tanımlanması mümkündür. Böylece aynı işlevleri gerçekleştirecek kullanıcılara rol başlığı altında tanımlanmış tüm mesaj işlevlerinin tek seferde atanmasına imkan verilmektedir.
- İlgili mevzuat ile öngörülmuş kurallar çerçevesinde bir üye kullanıcılarına diğer bir üye için işlem yapma yetkisi tanımlanabilir. Ancak bu tip yetkilendirme yapılabilmesi için üye ile diğer üyenin kullanıcı arasındaki kullanıcı eşleştirmesinin MKK tarafından yapılması gerekmektedir. Bu eşleştirme yapılmaksızın ana yetkililerin başka üye kullanıcıları için böyle bir yetkilendirmede bulunmaları mümkün değildir.
- MKS'de işlemlerini başka bir üye kullanıcılarına yaptırmak isteyen kurumlar, diğer kuruma ait kullanıcıya her türlü yetkiyi verme imkanına sahiptirler.
- Üyelik başvurusu sırasında Ortak İşlem Taahhütnameyi imzalayarak işlemlerini başka bir üyenin yapmasını tercih eden üyeler için işlemleri yapacak olan üyenin şirtek yetkilisi Ana Yetkili olarak belirlenir.
- MKS nezdinde üyeler yetkilendirme işlemlerine ilişkin raporlar alabilirler.

E. YATIRIMCI HESAPLARI VE HESAP AÇILIŞ İŞLEMLERİNE İLİŞKİN İLKELER

- Yatırımcı hesapları MKS'de üyeler tarafından açılır. Sistemde her yatırımcı için ayrı ve tek bir sicil numarası üretilir. MKS de yatırımcı hesabı açılması üyelerin altında hesap tanımlanması ve tanımlanan hesaba ilişkin kimlik bilgisinin iletilmesi adımlarından oluşur. Sistemde daha önce sicil almamış bir yatırımcının sicil alması ise iletilen kimliğin kontrolü ve vergi kimlik numarasının teyit edilmesi sonrasında gerçekleşir.
- Hesap tanımlanması ilgili üyenin altında yatırımcının sahip olacağı hesap numarasının ve hesap özelliklerinin tayin edildiği aşamadır. Yatırımcı hesaplarının tanımlanması aşamasında aşağıdaki bilgilerin sisteme iletilmesi gerekmektedir.

İletilecek Bilgi	Açıklama
Hesap Numarası	
Hesap IBAN Kodu	International Bank Account Number (opsiyonel)
Hesap Açma Neden Kodu	N: Normal, D: Devir, H: Halka Arz

AK Hesap İşlem Durumu	S: Geçici İşlem Yapamaz (Giriş var, Çıkış yok) A: Normal İşlem Yapabilir (Giriş var, Çıkış var) P: Kapalı (Giriş yok, Çıkış yok)
Hesap Yasaklılık Durumu	M: MKK'da geçici işlem yapamaz N: Normal işlem yapabilir T: Tasfiye I: iflas K: Kimliksiz
Hesap Sınıfı	1: Yatırımcı Saklama Hesabı 2: Portföy Yatırımcısı Saklama Hesabı 3: Yatırım Fonu Saklama Hesabı 4: AK Portföy Hesabı 5: Halka Arz Hesabı 6: İhraççı Ortak Hesabı 7: Acente Saklamacı İşlem Hesabı 8: Yatırım Fonu Saklamacı İşlem Hesabı 9: Portföy Yönetim Saklamacı İşlem Hesabı 10: Yatırım Ortaklığı Saklama Hesabı 11: Yatırım Ortaklığı Saklamacı İşlem Hesabı
Saklamacı Üye Kodu	İşlem hesaplarının Saklamacı Üye Bilgisi (7,8,9,11 için)
Portföy Kodu	Portföy Hesabının bağlı olduğu portföy kodu (2,9 için)
Yatırım Fonu Takas Üye Kodu	3 ve 8 için
Yatırım Ortaklığı Takas Üye Kodu	10 ve 11 için
Hesap Türü	Tekil, Müşterek
Müşterek Hesap Ortaklık Türü	Müteselsil: Tüm yatırımcılar hesabın tümü üzerinde hak sahibi Oransal: Yatırımcılar hesapta payları oranında hak sahibi
Hesap Şifresi	

Hesap tanımlama aşamasında Hesap Yasaklılık Durumu otomatik olarak “Kimliksiz” değeri ile açılır. Kimlik bilgisi ileilmeksizin sadece hesap numarası ile MKS’de işlem yapılması mümkün olmamaktadır.

Kimlik iletilmesi için hesabın daha önceden açılmış olması ve daha önce bir kimlik iletilmemiş olması esastır. Yani kimlik, Hesap Yasaklılık Durumu “Kimliksiz” olan bir hesaba iletebilir.

İletilen kimlik bilgileri yatırımcının uyruğuna (Yerli, Yabancı), Kimlik tipine (Gerçek, Tüzel, Fon, Yatırım Ortaklığı, Diğer) ve Mükellef Türüne (Tam, Dar) göre değişmektedir. Söz konusu bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Kimlik Tipi	İletilecek Bilgiler
Yerli Gerçek	Ad, Soyad, T.C. Kimlik numarası, Doğum tarihi, Vergi Kimlik Numarası, Adres, Telefon, cep telefonu, Faks, e-mail
Yerli Tüzel	Ünvan, Vergi Numarası, Vergi Dairesi, Ticaret sicil dairesi, Kayıt tarihi ve numarası, Sektör Kodu, Alt Sektör Kodu, Adres, Telefon, Faks, e-mail
Yatırım Ortaklığı	Ünvan, Vergi Numarası, Vergi Dairesi, Ticaret sicil dairesi, Kayıt tarihi ve numarası, Sektör Kodu, Alt Sektör Kodu, Adres, Telefon, Faks
Yerli Fon	Ünvan, Vergi Dairesi, Vergi Numarası, Adres, Telefon, Faks
Yerli Diğer	Ünvan, Ticaret sicil dairesi ve Kayıt Numarası, Adres, Telefon, Faks
Yabancı Gerçek	Ad, Soyad, Kimlik Belge Numarası, Baba Adı, Anne Adı, Uyruğu (Ülke Kodu), Doğum Yeri, Doğum Tarihi, Cinsiyeti, Vergi Kimlik Numarası Adres, Mükellefiyet Bilgisi, Telefon, Faks,
Yabancı Tüzel	Ünvan, Vergi Numarası (daimi temsilcisinin vergi numarası ise Daimi Temsilci Ünvanı), Vergi Dairesi, Mükellefiyet Bilgisi, (Mükellef Türü Dar ise Daimi temsilci ya da işyeri aracılığı var, yok bilgisi), Sektör Kodu, Alt Sektör Kodu, SWIFT Kodu, Adres, Telefon, Faks
Yabancı Fon	Ünvan, Vergi Numarası (daimi temsilcisinin vergi numarası ise Daimi Temsilci Ünvanı), Vergi Dairesi, Mükellefiyet Bilgisi, (Mükellef Türü Dar ise Daimi temsilci ya da işyeri aracılığı var, yok bilgisi), SWIFT Kodu, Adres, Telefon, Faks

- Yerli gerçek kişi yatırımcılar için sicil verilmesi için yatırımcının MKS'ye iletilen MERNİS numarası üzerinden ad, soyad ve doğum tarihi bilgileri dışındaki bilgilerin sisteme otomatik olarak taşınması ve bildirilen vergi kimlik numarasının MKS nezdinde mevcut veriler üzerinden teyidi ile gerçekleşebilir. Yerli ve yabancı tüzel kişiler, yatırım ortaklığı, yatırım fonu niteliğindeki yatırımcıları için sicil numarası sadece vergi kimlik numaralarının teyit edilmesinden sonra oluşturulur.
- İletilen kimliğin yerli gerçek bir kişi olması durumunda;
  1. Kimlik iletilmesi işlemi onaylandığında iletilen (TC Kimlik No, Ad/Soyad, Doğum Tarihi) bilgilerinin on-line olarak kontrolü gerçekleştirilir ve bilgilerin doğru olması durumunda "Sorulacak" yanlış olması durumunda "Red" statüsünü alır.
  2. Sorulacak statüsünde bir kimliğin tüm bilgilerinin (iletilen bilgiler dışında tebliğ gereği gereken bilgiler) mernis veritabanından getirilmesi ile birlikte mernis statüsü "Kabul" olarak sistem tarafında güncellenir.
    - İletilen kimlik bilgileri içerisinde bir vergi numarası yer alıyorsa;
      1. Kimlik iletilmesi işlemi onaylandığında MKS veritabanında bu vergi numarasının olup olmadığını sistem kendisi kontrol eder. Olmaması durumunda "Sorulacak" kaydı ile maliye statüsü güncellenir.
      2. İletilen vergi numarasının MKS veritabanında olması durumunda, iletilen numara ile iletilen Ad/Soyad veya Ünvan bilgisi uyuşuyorsa "Kabul" uyuşmuyorsa "Red" kaydı ile maliye statüsü güncellenir.

Kimlik bilgilerinin iletilmesinden sicil verilmesi aşamasına kadar geçen süre zarfında, vergi kimlik numarası ve mernis bilgilerinin teyidinde karşılaşılabilecek durumlar veya geçen sürenin uzunluğundan kaynaklı olarak hesap hareketsiz kalabilecektir. Aşağıda hesapların hareketsizleşmesine ilişkin durumlar özetlenmiştir.

Maliye Staüsü	Mernis Statüsü	
Giriş	Giriş	Hesap Kimliksiz olduğundan işlem yapılamaz.
Kabul	Kabul	Hesap Sicil Alacağından Hareketsizlikten bahsedilemez.
Red	Red	Mernis veya Maliye Statüsünden herhangi biri Red iken hesap hareketsizdir.
Kabul	Sorulacak	Mernis on-line olarak kontrol edilmiş ve sadece eksik bilgi tamamlama işlemi kaldığı için hesap süreden bağımsız olarak işlem yapabilir
Sorulacak	Sorulacak	Maliye Kaydının Sorulacak olmasından kaynaklı olarak hesabın açılış tarihinden itibaren 30 gün geçmişse hesap hareketsizdir.
Sorulacak	Kabul	Maliye Kaydının Sorulacak olmasından kaynaklı olarak hesabın açılış tarihinden itibaren 30 gün geçmişse hesap hareketsizdir.

- Hesapların müşterek olması durumunda tüm hesap sahiplerine ilişkin kimlik bildirimini hesap açılışı sırasında iletilir. Tüm kimliklerin sicil almasından sonra yeni bir kimlik eklenmesi ve kimlik iptali mümkün değildir.
- Müşterek hesaplar için hesap müştereklik bilgisine bağlı olarak oran bildirimini yapılır. Müteselsil hesaplar için tüm hesap sahiplerinin kıymetlerin tümü üzerinde hak sahipliği (%100), oransal hesaplar için ise oran bildirimini dahilinde hak sahipliği sözkonusudur. Oransal müştereklik için tüm hak sahiplerinin hak sahipliği oran toplamları %100'ü bulmalıdır.
- Hesap kimlik bilgilerinde değişiklik olması halinde değişiklik bildirimini yapılabilir, üye tarafından iletilen TC. Kimlik numarası ile MERNİS veri tabanından değişen bilgiler ile MKK sistemindeki kimlik bilgileri güncellenir. Bu şekilde, yatırımcı hesap açılışlarındaki bilgilerin değiştirilmesinde MERNİS/Maliye Bakanlığı veri bankasından yararlanılması yoluyla, bilgilerin doğruluğu güvence altına alınır.
- MKK sisteminde sicil almış yatırımcı için sadece sicil, ad, soyad/ünvan ve iletişim bilgileri iletilerek yeni hesap tanımlanması mümkündür.
- Yatırımcı hesaplarının açılması ile birlikte aşağıda belirtilen alt hesaplar da sistemde otomatik olarak oluşur.

Alt Hesap Kodu Alt Hesap Açık Adı Alt Hesap Kullanım Amacı

- GKRL Genel Kurul Blokaj Hesabı Genel Kurul Blokaj uygulaması sonucunda kıymetlerin aktarılarak blokelenmesi.
- HACZ Haciz hesabı Haczedilen kıymetlerin aktarılıp blokelenmesi.
- HAPS Hapis hesabı Üyelerin yatırımcılardan olan alacaklarının teminat altına alınmasını sağlamak amacıyla kıymetlerin aktarılarak blokelenmesi.
- OPSP ÖPSP Talep Blokaj Hesabı Takasbank Ödünç Piyasası uygulamasıyla bağlantılı ödünç verilecek kıymetlerin aktarılarak blokelenmesi.
- OPTD ÖPSP Kapama Blokaj Hesabı Takasbank Ödünç Piyasası uygulamasıyla bağlantılı olarak ödünç alınan kıymetin farklı bir ödünç işlemine konu olması durumunda Takasbank tarafından blokelenmesi.
- RHNA Rehin Alınan Kıymetler Hesabı Rehin alınan kıymetlerin rehin alan hesabına aktarılarak blokelenmesi
- RHNV Rehin Verilen Kıymetler Hesabı Rehin alınan kıymetlerin rehin veren hesap altında saklanarak blokelenmesi.
- SBLK Şartlı Virman Blokaj Alt Hesabı Şartlı virmana konu kıymetlerin işlem gerçekleşene kadar aktarılarak blokelenmesi.
- SERB Serbest Hesap Tüm işlemlere açık.
- TAVB Takas Amaçlı Virman Blokajı Satılan kıymetlerin işlem akşamında (Takas süresine kadar) aktarılarak blokelenmesi.
- TEKA Transfer Edilecek Kıymetler Alt Hesabı Transfer edilecek kıymetlerin transfer gerçekleşene kadar aktarılarak blokelenmesi.
- YBLK Yatırımcı Blokajı Hesabı Yatırımcı tarafından kıymet hareketinin önlenmesi amacıyla kıymetlerin blokelenmesi.
- TEMS Serbest Temerrüt Alt Hesabı Acente kurum temerrüt işlemlerinin izlenmesi.
- OPOZ Opoze alt hesabı Opoze kaydı içeren kıymetlerin aktarılarak blokelenmesi.

F. SİSTEMDE KULLANILACAK OPERASYONEL HESAPLAR

MKS'de üyeler tarafından gerçekleştirilecek işlemlere ilişkin olarak kullanılacak hesaplar bunların kullanım amaçları aşağıda yer almaktadır.

- Portföy Yatırımcısı Saklama Hesabı: Portföy Yönetim şirketleri ve Portföy Yönetim Yetkisi olan aracı kuruluşların yatırımcılarına ait portföylerdeki kıymetlerin saklanması amacıyla açılan hesaplardır.

- Yatırım Fonu Saklama Hesabı: Yatırım Fonlarına ilişkin kıymetlerin saklanması amacıyla kullanılan hesaplardır.
- AK Portföy Hesabı: Aracı Kurum Portföylerinin izlenmesi amacıyla açılan hesaplardır.
- Halka Arz Hesabı: Halka Arza aracılık eden kurumların Halka Arz işlemlerini gerçekleştirmek için ihraççı kurum adına açtıkları hesaplardır. Halka Arz hesaplarına sadece halka arz hesaplarından virman yapılabilir.
- İhraççı Ortak Hesabı : İhraççı altında ortaklar için açılan ve sadece kapalı payların izlendiği hesaplardır.
- Acente Saklamacı İşlem Hesabı (Takas Amaçlı): Alım Satım Yetkisi olmayan sadece saklama yetkisi olan Acenta hizmeti veren kurumların IMKB’de alım satım işlemleri için kullanılan Aracı Kurumlar altında açılan hesaplardır.
- Yatırım Fonu Saklamacı İşlem Hesabı (Takas Amaçlı): Yatırım Fonlarının Portföylerine ilişkin kıymetlerin IMKB’de alım satım işlemlerinin yapıldığı Aracı Kurumlar altında açılan hesaplardır.
- Portföy Yönetim Saklamacı İşlem Hesabı (Takas Amaçlı): Portföy Yönetim Şirketlerinin işlemlerine ilişkin kıymetlerin IMKB’de alım satım işlemlerinin yapıldığı Aracı Kurumlar altında açılan hesaplardır.
- Yatırım Ortaklığı Saklama Hesabı : Yatırım Ortaklığı Portföylerine ilişkin kıymetlerin saklandığı hesaplardır.
- Yatırım Ortaklığı Saklamacı İşlem Hesabı (Takas Amaçlı): Yatırım Ortaklığı Portföylerine ilişkin kıymetlerin IMKB’de alım satım işlemlerinin yapıldığı Aracı Kuruluş altında açılan hesaplardır.
- Ak takas havuz hesabı: Takas işlemlerinin tamamlanması amacıyla kullanılan havuz hesaplardır. (AKTAH) Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- Ak temerrüt havuz hesabı: Takas yükümlülüğünü yerine getirmeyen müşterilerin işlemlerinin sonuçlandırılması amacıyla kullanılan havuz hesaplardır. (AKTEH) Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- Takasbank takas havuz hesabı: Takasbank’ın takas işlemlerini sonuçlandırmak amacıyla MKK sisteminde tanımlanan havuz hesabıdır. (TBTAH) Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- Takasbank temerrüt havuz: hesabı Takasbank’ın üye temerrüt işlemlerini sonuçlandırmak amacıyla MKK sisteminde tanımlanan havuz hesabıdır. (TBTEH) Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- Saklamacı kurum netleştirme havuzu: Acente kurum Takas işlemlerinin tamamlanması amacıyla kullanılan havuz hesaplardır. (İşlemci kurum+NETHVZ) İşlemci aracı kurum altında “Acente Saklamacı İşlem Hesabı” tanımlandığında otomatik olarak açılır
- İhraççı Havuz Hesabı: İhraççı kurum ihraç edilecek menkul kıymetlerin izlenmesi amacıyla açılan havuz hesaplardır. (IHRACH) Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- YTL Küsürat Hesabı :YTL düzenlemesi nedeniyle sistemde oluşan virgülden sonraki üçüncü hanedeki bakiyenin aktarılacak izlendiği hesaplardır.(AKYTLHES)
- İhraççı Satılabilir Paylar havuzu: Yatırım Fonu ihraç eden ihraççı tarafından ihraç sonrası Yatırım Fonu alım satım işlemlerinin izlendiği hesaplardır. (IHRACSAT) Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.

- Temerrüt Hesabı : Aracı Kurumların Takasbank'a karşı olan takas yükümlülüklerini yerine getirmemeleri sonucunda, takas temerrütlerini sonuçlandırmak amacıyla kullanılan Aracı Kurum altında tanımlanan hesaplardır. (AKTEMHES) Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- Takasbank OPSP Havuzu: Takasbank'ın Ödünç Piyasası işlemlerini sonuçlandırmak için MKK sisteminde tanımlanan havuz hesabıdır.(TBOPH) Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- AK Hata Portföy Hesabı: Takas işleyişinde sıkıntı oluşmaması için MKK sisteminde tanımsız ve işlemsiz durumda olan hesaplarla ilgili alım-satım işlem sonuçlarının yansıtıldığı havuz hesabıdır. (AKHATAP) Aracı Kurum kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- Kaydi Bilinmeyen Ortak Hesabı : İhraççı altında Bilinmeyen Ortak hesabında izlenen fiziki kayıtların sermaye artırım karşılığı oluşan kaydi paylarının izlendiği hesaplardır. (KAYDBOH) Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- Fiziki Bilinmeyen Ortak Hesabı: İhraççı altında Bilinmeyen Ortak hesabında fiziki kayıtların izlendiği hesaplardır. (FZKBOH) Üye kodu tanımlandığında otomatik olarak açılır.
- Saklamacı kurum temerrüt havuzu: Acente kurum temerrüt işlemlerinin sonuçlandırılması için tanımlanmış havuz hesaplarıdır. (İşlemci üye kodu + TEMHVZ) İşlemci aracı kurum altında "Acente Saklamacı İşlem Hesabı" tanımlandığında otomatik olarak açılır.

G. KIYMET VİRMANLARINA İLİŞKİN İLKELER

- MKS nezdinde kaydi sermaye piyasası araçlarının hesaplararası transferi (virmanı) üyeler tarafından yerine getirilir.
- Yatırımcı hesapları arasında yapılan virmanlarda üyelere ait havuz hesapları kullanılmaz.
- Ödeme karşılığı olmayan virmanlar merkezi kaydi sistem içinde gerçekleşir. Ödeme karşılığı virmanlar (şartlı virman) için Takasbank'tan servis alınmaktadır.
- Virman Türleri:
- Serbest Virman (SV): Devir, ödünç verme ve hibe etme gibi çeşitli nedenlerle kişinin aynı üye veya başka üye nezdinde kendisine veya başkasına ait hesaplara nakit veya sair bir karşılık ve şarta bağlı olmaksızın aktarım yapması anlamındadır.
- Alım Satımdan Kaynaklanan Takas Amaçlı Virman (TAV): Haksahibinin veya üçüncü bir kişinin yapmış olduğu alım-satımlardan kaynaklanan hak ve yükümlülükleri nedeniyle MKK nezdindeki Aracı Kuruluş /Takasbank Havuz hesapları ile yatırımcı hesapları arasında aktarım yapılması anlamındadır.
- Ödeme Karşılığı Virman (DVP-Şartlı Virman): Hak sahibinin ödeme karşılığı virman talebinin yerine getirilmesidir.
- Serbest Virmanlarda (Free Of Payment Transfer)işlem bazında ayırım yapılacak olup kaynak bazında izleme yapılabilmesine imkan verecek uygulamalar mevcuttur. Bu çerçevede, özellikle SV türü virmanlarda kullanılmak üzere doğrudan virman, karşı üye onaylı virman ve karşı üye girişli virman olmak üzere üç değişik virman uygulaması mevcuttur.
- Gönderen üyenin karşı üyenin yatırımcı hesabına karşı üyenin herhangi bir müdahalesine gerek kalmaksızın virman yapılabilmesi doğrudan virman olarak adlandırılmaktadır. Doğrudan virman işlemlerinde üç değişik yöntemle virman yapılması mümkündür:
- Virman yapılabilmesi için hesap no girilmesinin yeterli olması.

- Hesap no girilmesi ve sistemin ad-soyad bilgisini ekrana getirmesinin ardından virman yapılması, hata olduğunda düzeltmenin gönderen kurum tarafından yapılması.
- Hesap no ve ad-soyad (veya sicil no) bilgisinin girilmesi ve sistemin kontrolü, hata olduğunda düzeltmenin gönderen kurum tarafından yapılması.
- Gönderen üyenin karşı üyenin onayı sonrası yatırımcı hesaplarına virman yapılabilmesi karşı üye onaylı virman olarak adlandırılmaktadır. Karşı üye onaylı virman işlemlerinde üç değişik yöntemle virman yapılması mümkündür:
- Virman yapılabilmesi için hesap no girilmesinin ve alıcı üyenin onayının yeterli olması.
- Hesap no girilmesi ve sistemin ad-soyad bilgisini ekrana getirmesinin ardından alıcı kurum onayıyla virman yapılması, hata olduğunda düzeltmenin gönderen kurum tarafından yapılması.
- Hesap no ve ad-soyad (veya sicil no) bilgisinin girilmesi, sistemin ve karşı üyenin kontrolünün ardından alıcı kurum onayıyla virman yapılması, hata olduğunda düzeltmenin gönderen kurum tarafından yapılması.
- Gönderen üyenin sadece gönderen hesap ve miktar bilgilerini girmesi ve karşı üyenin yatırımcı bilgilerini girmesinin ardından yatırımcı hesaplarına virman yapılabilmesi karşı üye girişli virman olarak adlandırılmaktadır.
- Gönderen üyenin, karşı üyenin yatırımcı hesaplarına doğrudan virman yapılabilmesi ya da gönderen üyenin karşı üyenin onayı sonrası yatırımcı hesaplarına virman yapılabilmesi karma virman (doğrudan ya da karşı üye onaylı) olarak adlandırılır. Virman yapılabilmesi için karşı kurum hesap numarası girişi zorunludur. Virmanlanacak hesap için ad-soyad bilgisi girilmiş ve sistem kayıtları ile tutarlı ise işlem doğrudan virman şeklinde gerçekleşir. Ad-soyad bilgisi hatalı ya da sadece hesap numarası girilmiş ise işlem karşı üye onaylı virman şeklinde gerçekleşir. Hesabına virman gelen kurum hesaba ilişkin düzenleme yapamayıp işlemi onaylanabilir ya da reddeder.
- Karma Virman tüm kurumlar arası asgari tanımlanmış virman seçeneği şeklinde tanımlanır. Üyeler tercihleri doğrultusunda transfer politikalarından en az biri tanımlı olma koşulunu gözeterek karşı üyeye uygulamak istedikleri transfer politikalarını belirleyebileceklerdir. Her üye diğer alternatiflerden bir yada birkaçını üyeler bazında tanımlayabilir. Böylece, herhangi bir virman yapan üye karşı üye kodunu girdiği anda karşı üyenin hangi alternatif doğrultusunda virman işleminin yapılmasını istediğini öğrenip, ekranları ona göre kullanabilir. Üyelerin diğer üyelerden hangi tür virman kabul edeceklerine ilişkin olarak virman politikaları belirlemeleri gerekmektedir. Belirlenen virman politikalarında yapılacak değişiklikler ancak bir gün sonra geçerli olur.
- Kıymet Transfer Politikaları ekranından tanımlanan Doğrudan Kıymet transfer politikası uygulaması Kıymet Transfer Alıcı Yatırımcı Politikaları menü adımı kullanılarak belirlenecek yatırımcı hesapları için uygulama dışı bırakılabilecektir.

Kullanıcı Limit Yetkisi Tanımlama

- Üye Kurum, Kullanıcısı için limit kontrolü uygulanmasına gerek görüldüğü hallerde günlük transfer limiti belirlenebilmektedir. Limit para cinsi ve tutar detayında bir defaya mahsus olmak üzere Kullanıcı Limit Yetkisi Tanımlama ekranından belirlenir. Belirlenen tutar aşımı durumunda kullanıcının transfer yapması engellenir.
- İşlemi giren kullanıcının limiti, işlemin onaylanması sonucunda değişecek, kullanıcı limitini aşan miktarda giriş gerçekleştirmiş olsa bile onay sırasında sistem tarafından yapılan kontrol ile limitten daha fazla kıymet transferi yapılması mümkün olmayacak işlem limit aşımı hatası alacaktır.

- Karşı kuruma transfer edilen bir kıymetin transfer iptali ile bakiyenin tamamı iptal edilmişse kullanıcının limiti ilgili bakiye dahilinde artırılır. Parçalı gerçekleşen bir talimatın iptalinde limit artışı mümkün olmayacaktır.

Kullanıcı Talimat Yetkisi Tanımlama

- Transfer işlemini gerçekleştirecek Kullanıcıların transfer yapabileceği alıcı üyelerin bir defaya mahsus olmak üzere Kullanıcı Talimat Yetkisi Tanımlama ekranından tanımlanması gerekmektedir.
- Sadece Kurum içine virmana yetkili olarak kısıtlı yetki verilmek istenen Kullanıcılara, bu ekranda kendisine ait Kurum Kodu yazılarak sadece kurum içi yetki verilebilmesi mümkündür. Aynı zamanda tek bir tanımla tüm üyelerin seçilmesi de sağlanmaktadır.
- İşleyiş giriş ve onay olmak üzere iki aşamalı tasarlanmış olup giriş kullanıcısının onay yetkisi olması halinde işlem giriş anında onaylanmaktadır. İşleyişin iki kullanıcı tarafından kontrolü isteniyorsa iki farklı kullanıcıya giriş ve onay yetkisi tanımlanmalıdır.
- Giriş yapılmış virman emirlerinin virman geçerlilik tarihi geçene kadar gönderen kurum onay kullanıcısı tarafından onaylanması mümkündür.
- Doğrudan yapılan virmanlar aynı zamanda hesap alternatifi ve limitli özellikler içerebilir. Alıcı üye tarafından, gönderen üye bazında günlük işlem bazında TL tutarı limitleri (son seans ağırlıklı ortalama fiyatlar esas alınarak) ve hisse bazında adet limitleri tanımlanabilir. Ayrıca gönderen kurum tarafından giriş yapan kullanıcısı bazında limit belirlenmesi yapılabilir. Doğrudan Virman'da, virmanın gerçekleşmesi durumunda MKK tarafından gönderen ve alıcı üyeye anında bilgi verilir.
- Kıymet transferi ancak yatırımcının SERB, YBLK ve TAVB alt hesaplarından mümkün olmaktadır. YBLK hesabından transfer yapılabilmesi için alan hesabın müşterek ya da tekil, aynı yatırımcılara ait olması gerekir. Yatırımcıların YBLK hesabından SERB hesaba çıkışı sadece yatırımcı tarafından WEB veya IVR kanalı ile yapılabilecektir.
- Doğrudan Virman dışındaki kıymet devir işlemlerinde kıymetler yatırımcının Serbest (SERB) alt hesabından TEKA hesabına virmanlanır.
- Devir işleminin gerçekleşmesinden sonra gönderen ve alıcı üyeye gerçekleşme bilgisi gider.
- Gerçekleşmemiş talimatlar veya kısmi gerçekleşmiş talimatların kalan kısmı, Gönderen Üye tarafından iptal edilebilir. İşlem Alıcı Üye onayına sunulmamışsa sadece gönderen üyeye, alıcı üye onayına sunulmuş ise hem gönderen hem alıcı üyeye işlemin iptal edildiği bildirilir.
- Gerçekleşmiş virmanlara ilişkin iptal talebi virmanı gönderen kurum tarafından iletilebilecek, karşı kurumun ilgili bildirim onaylaması ile gerçekleşen kısım için ters virman kaydı oluşacaktır.
- İleri valörlü talimatlar kabul edilir.
- Virman girişi sırasında devir nedeni bildirim zorunludur. Seçilebilecek devir nedenleri; Devir, Hibe, Takas Amaçlı Virman, Halka Arz Amaçlı, Lot Altı Alım/Satım, Miras şeklinde belirlenmiştir.
- Virman talimatlarında talimat öncelikleri değiştirilebilir ve üyelerin belirleyeceği öncelikler esas alınır.
- Son saat uygulaması vardır. Son saate kadar gerçekleşmeyen talimatlar iptal edilmektedir.
- Başlangıç saat uygulaması vardır. Başlangıç saatine kadar talimat işleme sokulmamaktadır.
- Talimata geçerlilik tarihi verilebilmektedir. Talimat işlem tarihinden geçerlilik tarihi sonuna kadar aktif olarak sistemde durmakta bakiye müsait olduğunda işlem gerçekleşmektedir.

- Talimat parçalı olarak gerçekleşebilmektedir.
- Talimat üzerindeki miktar Doğrudan Ve Karşı Üye Girişli Transfer Tipi dışındaki Transfer Tiplerinde parçalı olarak yatırımcının TEKA hesabında blokeye alınabilmektedir.
- Talimat türlerinin kabulü ve yatırımcı ad/soyadının görüntülenmesi üye bazında parametrikdir. Üye, hangi üyeden hangi talimat türlerini kabul ettiğini veya hangi üyenin kendi yatırımcı ad/soyadını görebileceğini belirleyebilmektedir.
- Talimat bakiye yetersiz olsa da gönderen üye tarafından onaylanabilmektedir. Gönderen yatırımcının hesabına talimata konu olan kıymet geldiğinde otomatik olarak işleme sokulmaktadır.

Takas Amaçlı Virman (TAV) Alım Satım İşlemlerinin Sonuçlandırılması

- Oluşan talimatların önceliği üyelerce değiştirilebilecektir.
- Borsa'da işlemlerin gerçekleştiği günün akşamı Takasbank'tan alınan müşteri bazında netleşmiş işlem sonuçları üyelerce kontrol edilerek, onaylanması halinde takas gününde yatırımcıların borçlarına konu menkul kıymetler yatırımcıların takas amaçlı virman blokaj hesaplarına otomatik olarak aktarılır. Bakiye bulunmayan hesaplarda ise menkul kıymetler bakiye oluştuğunda sistem tarafından otomatik olarak takas amaçlı virman blokaj aktarılır.
- MKS'ye tanımlanmamış, hareketsiz ve işlemde olmayan hesaplarla ilgili alım-satım işlem bilgileri MKS'de Aracı kurumlar için oluşturulmuş olan hatalı portföy işlem hesabı sınıflı "AKHATAP" hesabına aktarılarak, hesaba ilişkin tüm hareketler ilgili kurumlara raporlanacaktır. Acente kurum (Banka) hesaplarından yapılan ve hata alan kayıtlar için işlemler, alım satım işlemini gerçekleştiren Aracı kurum altındaki "AKHATAP" hesabından sonuçlandırılacaktır. Acente kurum borç ve alacakları ilgili hesaba/hesaptan TAV yoluyla yatırımcı hesaplarına/hesaplarından aktarılacaktır.
- Takas günü üyenin onayı ile yatırımcıların takas amaçlı virman blokaj hesaplarından aracı kurumun takas havuz hesabına, buradan da Takasbank'ın takas havuzu yönünde işlem günü oluşturulmuş olan talimatlar doğrultusunda menkul hareketi MKS tarafından otomatik olarak sağlanır ve aracı kuruluşun takas borçları kapanır. Üyenin sözkonusu talimatı onaylamaması halinde talimatlar onay bekler konumda tutularak üyenin Takas yükümlülüğü yerine getirilemeyecektir.
- Takas alacakları, Takasbank tarafından MKK sistemindeki Takas Havuz Hesabından ilgili aracı kuruluş havuz hesaplarına aktarılır. Üye havuz hesaplarında bulunan kıymetler, alım-satım bilgileri doğrultusunda işlem günü akşamında (T+0) yatırımcı hesapları yönünde oluşturulmuş olan ve takas tarihini ve bakiyeyi bekleyen talimatları doğrultusunda otomatik olarak öncelik sırasına bağlı olarak yatırımcı hesaplarına aktarılır.
- Satışı yapılan kıymetler, T+0 akşamında MKK tarafından otomatik olarak takas amaçlı virman blokaj hesabına (TAVB) aktarılır. Takas anından önce yatırımcının takas borcu nedeniyle takas amaçlı virman blokaj hesabına atılmamış olan hiçbir kıymet, takas yükümlülüğünü yerine getirmek üzere kullanılamaz. Bu çerçevede, yatırımcıların takas amaçlı virman blokaj hesaplarına alınan kıymetler Aracı Kurum Takas Havuzuna, bu havuzdan da Takasbank Takas Havuzuna gönderilebilir veya aynı aracı kurumun kurum içi takasının yapılması amacıyla kullanılabilir. Bunun dışında, yatırımcıların Aracı Kurum Takas Havuz hesabına kıymet gönderme imkanı yoktur. Bu anlamda aracı kurum havuzları sadece takas işlemlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla kullanılabilir. TAVB hesabına aktarılan kıymetlerin ilgili alt hesaptan üye tarafından çıkartılması kıymet transferi adından mümkün olabilmekte, üyenin Takas yükümlülüğünü yerine getirmesi için aynı kıymetleri Takas süreci içerisinde tekrar TAVB hesabına aktarımı gerekmektedir.

- Alım-satım işlemlerinin sonuçlandırılmasında, İMKB’de gerçekleşen işlemler (Borsa İşlem Defteri) baz alınır. İMKB’den online olarak alınan sözleşme bilgileri ile müşteri detaylı netleştirme, Takasbank sisteminde yapılarak müşteri detayında oluşturulan net borç/alacak bilgileri, T+0 akşamında Takasbank sisteminden MKK sistemine gönderilir. MKK sisteminde üye ve müşteri hesabı detayındaki işlem sonuçları T+0 günü akşamı üyeler tarafından MKK ekranlarından raporlanabilecektir. Bu rapor satış yaptığı için T+2 günü Takasbank Havuz Hesabına gönderilmek üzere, hesaplarından kıymet çıkacak olan ve alım yaptığı için hesaplarına kıymet girecek olan yatırımcıların hesap numarasının, kıymet kodlarının ve miktarlarının gösterileceği bir rapordur. Aracı Kurumlar, söz konusu raporda herhangi bir yanlışlık tespit etmeleri halinde düzeltme işlemlerini Borsa sözleşme bilgileri üzerinden, işlem gününden itibaren T+1 günü sonuna kadar İMKB’ye iletirler. Sözleşme düzeltme bilgileri, İMKB tarafından Takasbank’a iletildiğinde Takasbank tarafından MKK sistemine aktarılır ve MKK sisteminde önceki bilgiler sonucunda oluşturulmuş bulunan talimatlar iptal edilerek bildirilen hesap için yeniden düzenlenir.
- İşlem gününde (T+0) MKK’ya iletilen Alım-satım işlem sonuçlarının MKK sisteminde yatırımcı hesaplarına yansıtılması için, bildirilen hesabın MKK sisteminde açılmış ve kimlik bildiriminde bulunmuş bir hesap olması, ayrıca Aracı Kurum Hesap İşlem Durumunun, A: Normal İşlem Yapabilir (Giriş var, Çıkış var), Hesap Yasaklılık durumunun N: Normal işlem yapabilir durumunda olması ve Takas tarihi itibarıyla hareketsizleşmeyecek hesaplar olması gerekmektedir. Aksi taktirde bildirilen hesaplar için oluşturulacak kayıtlar, Aracı kurum altında tanımlanmış bulunan AKHATAP (hatalı portföy işlem hesabı) hesabına yansıtılacak, bu hesap üzerinden yapılacak tüm hareketler ilgili mercilere raporlanacaktır.
- Yatırımcı Bazında Netleştirme Raporu’nda yer alan bilgiler doğrultusunda; satış yapmış olan ve bu nedenle T+2 günü kıymet teslim yükümlülüğü bulunan yatırımcı hesaplarında yer alan kıymetler net borç miktarı kadar, MKK sistemi tarafından takas amaçlı virman blokaj hesabına (TAVB) aktarılır (T+0 akşamı). Yeterli bakiyesi olmayan hesaplar için sistem, serbest hesaba kıymet geldikçe aktarılacak tutara erişinceye kadar takas amaçlı virman hesabına atacak şekilde kayıt işler. Aynı şekilde, alacaklı hesapların alacak bilgileri sistemde tutulup T+2 günü aracı kurum havuzuna gelen paylar bu bilgiler doğrultusunda yatırımcı serbest hesaplarına (SERB) aktarılır. Bu şekilde TAVB hesabına aktarılmayan hiç bir payın Takas Havuz Hesabına gitmesine izin verilmez. T+2 sabahı, TAVB hesabında bulunan kıymetlerin aracı kurumun Takas Havuzuna atılması, oradan gerek kurumlar arası takas amaçlı virmanların gerçekleşmesi için Takasbank Takas Havuzu’na, gerekse kurum içi takas amaçlı virmanları gerçekleştirmek için yatırımcılara dağıtımı, üyelerin onayıyla yine sistem tarafından otomatik olarak yapılır.
- Yatırımcı Bazında Netleştirme Raporu ile sisteme daha önce tanımlanmış olan yatırımcı bazında takas alacak listesi dikkate alınarak T+2 günü Takasbank’tan gelen takas alacakları, alacaklı yatırımcıların serbest hesaplarına otomatik olarak aktarılır. Oluşan talimatların önceliği aracı kurum tarafından değiştirilip, ayrıca parçalı hale getirilebilir.
- Bütün bu işleyişin üyenin onayıyla MKK sistemi tarafından, kullanıcı müdahalesine gerek kalmadan çalışması planlanmaktadır.
- Takasbank, üye bazında borç/alacak işlemlerini takip ederek Takas işlemlerini MKK’daki Takasbank Havuz Hesabı üzerinden yapar. MKK, Takasbank’a sadece havuz hesapları arasındaki hareketleri eş zamanlı olarak iletir.

1.Takas Amaçlı Virmanda Aracı Kurum İşlemleri

- T+2 günbaşı işlemlerinde, üyenin belirttiği öncelik çerçevesinde ya kurumlar arası TAV ya da kurum içi TAV işlemleri ilk olarak yapılır. Herhangi bir öncelik belirtilmediği taktirde kurumlar arası TAV öncelikli olur. Kurumlar arası TAVB işlemleri öncelikli ise; çözülen kıymetler öncelikle takas borcunun kapatılması için Takasbank Takas Havuzuna transfer edilir.

- T+2 günü gerek kurum içi gerekse kurumlar arası TAV'ların tamamlanması amacıyla herhangi bir yatırımcının hesabından yapılan ödünç verme işlemleri, Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası (ÖPSP) kullanılarak yapılır.
- T+2 günsonu işlemlerinde gerçekleşmeyen alım-satım bilgileriyle Temerrüt kayıtları oluşturulur (Bakınız Temerrüt İşlemleri).
- Kural; gün sonu itibariyle havuz hesaplarında ve AKHATAP hesabında kıymet bırakılmamasıdır. Her kıymetin, bu kıymet üzerinde hak sahibi olan Kurum portföyü veya müşteri hesaplarına intikal ettirilmesi esastır.

2. Takas Amaçlı Virmanda (TAVB) Yabancı Saklamacı Kurum İşlemleri

- Borsada işlem gerçekleştirmeyip salt saklamacı kimliği ile sistemde yer alan kurum müşterilerinin Borsa işlemleri aracı kurumlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Takas işlemleri, sistemin genel prensiplerinde belirtildiği şekilde, aracı kurum tarafından bildirilen hesaplar üzerinden gerçekleştirilir. İşlemci aracı kurum, gerçekleştirilen işlemlerle ilgili olarak saklamacı kurumun bilgilendirilmesi amacıyla, işlem bilgileri ve saklamacı kurum bilgisinin yer aldığı bildirim listesini MKK'ya iletir. İlgili bildirim aynı anda listede belirtilen saklamacı kuruma bildirim amacıyla bildirim sistemine mesaj olarak iletir. İşlemlerin gerçekleştirildiği aracı kurum müşteri hesabı ile ilgili saklamacı kurum hesapları arasında TAV açıklaması ile Serbest Virman ya da Takasbank aracılığı ile Şartlı Virman şeklinde kıymet aktarımları yapılır.

3. Takas Amaçlı Virmanda (TAVB) Portföy Yönetim Şirketleri ve Portföy Yönetim Yetkisi Bulunan Aracı Kurum İşlemleri

- Borsa işlemlerini aracı kurumlar üzerinden gerçekleştiren Portföy Yönetim Şirketleri için işlemci aracı kurum altında portföy yönetim işlem amaçlı olarak tanımlanan torba hesaplar kullanılmaktadır. Alım satım işlemlerinin takası bu hesaplar üzerinden sonuçlandırılır. Bu işlem amaçlı hesaplar MKK sisteminde tanımlanırken ilgili saklamacıdaki portföy kodu bilgileri iletir. İşlemi gerçekleştiren aracı kurum ile portföy yönetim şirketi altında bulunan müşteri hesapları arasında gerçekleştirilen virmanlar, Takas Amaçlı Virman açıklaması ile yapılır, işlemci hesabıyla aynı portföy kodunu içermeyen hesaplar arası hareketlere izin verilmez.
- Portföy yönetim yetkisi bulunan ve işlemlerini torba hesap üzerinden gerçekleştiren aracı kurumlar da portföy yönetim işlemleri nedeniyle açmış oldukları torba hesapların portföy yönetim işlem amaçlı açıldığını hesap açılışı sırasında belirterek, portföy kodu bilgisiyle de portföy saklama hizmeti verdikleri ve portföy yatırımcısı saklama hesap sınıfında açtıkları, aynı portföy kodu ile tanımlanan hesaplarıyla bağlantısını sağlarlar. Alım satım işlem sonuçlarını, portföy yönetim hizmeti verdiği yatırımcı hesaplarına (portföy yatırımcısı saklama hesapları) Takas Amaçlı Virman açıklaması ile gönderirler. İşlemci hesabıyla aynı portföy kodunu içermeyen hesaplar arası Takas Amaçlı Virman hareketlerine izin verilmez.
- Günsonunda portföy yönetim yetkisi bulunan aracı kurumlar altındaki işlem hesaplarında kıymet kalmaması gerekmektedir.

4. Takas Amaçlı Virmanda (TAVB)Aracı Kurum-Acente Banka İşlemleri

- Acentelik sözleşmesi imzalamış Banka ve Aracı kurumların Borsa işlemleri, ilgili aracı kurum tarafından saklamanın yapıldığı Banka kodu ve yatırımcı hesap numarası iletilerek gerçekleştirilmektedir. Takasbank tarafından iletilen YBNR raporunda yer alan bilgiler doğrultusunda, acente bankadaki yatırımcı hesaplarında bulunan kıymetler, TAVB hesabına aktarılır. Aracı kurum tarafından, sadece acente kurum için gerçekleştirilen işlemlerin takasının tamamlanması amacıyla kullanılacak bir Takas işlem hesabı tanımlanır. Acente Banka tarafından da yatırımcı hesaplarına ilişkin kurum içi aktarımların yapılması amacıyla kullanılacak bir netleştirme havuzu oluşturulur. Havuz hesabında oluşan net bakiye

üzerinden kurum tarafından belirlenen yöntemle göre kıymetler, otomatik olarak yada onay ile aracı kurumdaki Banka için tanımlanan Takas işlem hesabına aktarılır. Acente kurum alacakları da, aracı kurum tarafından kıymetlerin ilgili Banka için tanımlanan Takas işlem hesabına aktarıldığında, otomatik olarak alacaklı yatırımcı hesaplarına dağıtılmak üzere Acente Banka altındaki netleştirme havuzuna aktarılır. İlgili kıymetler talimat önceliklerine bağlı olarak acente kurumdaki yatırımcı hesaplarına aktarılır.

- Aracı kurum tarafından kullanılan torba hesaplar ile acente kurum tarafından kullanılan netleştirme havuzunda gün sonu itibariyle kıymet kalmaması gerekmektedir.

5. Takas Amaçlı Virmanda (TAV) Fon İşlemleri

- Aracı kurumlar tarafından fon işlemlerini gerçekleştirmek için Yatırım Fonu işlem hesapları tanımlanarak hesap tanımlanması sırasında saklamacı kurum ve fon kodu (Takas üye kodu) bilgileri iletilir.
- Yatırım Fonları saklamacısı Takasbank olduğundan Fonlar tarafından işlemler Takasbank terminallerinden gerçekleştirilir ve bu işlemlere ilişkin kontrol ve raporlama sorumluluğu ile ilgili mesajların MKK sistemine iletiminden Takasbank sorumludur.
- Genel yapı olarak Fonlar tarafından Takasbank sistemine iletilen bildirimler içinden MKK işlemleri ile ilgili olanlar, Takasbank tarafından otomatik olarak yaratılan elektronik mesajlar ile MKK'ya iletilir. Borsada gerçekleştirilen satış işlemi sonucunda, MKK tarafından takas amaçlı virman blokajı, aracı kurum altındaki fon için açılmış işlem hesabına uygulanır. Satış işlemi sonucunda otomatik olarak oluşturulan ve ilgili Fonun Takasbank ekranında T+1 sabahı görüntülenen takas işlem sonuçlarına göre T+2 sabahı fon virman kayıtları Takasbank sisteminde otomatik olarak yaratılmaktadır. Fon Yöneticisinin tercihine göre serbest ya da şartlı virman şeklinde gerçekleştirilen hisse senedi virman kayıtları Fon yetkililerinin onayından sonra Takasbank sisteminde gerekli kontroller de yapıldıktan sonra MKK sistemine elektronik mesaj şeklinde iletilir.
- Borsa'da fon adına gerçekleştirilen hisse senedi alış işlemleri ise, MKK nezdindeki ilgili aracı kurumun hesabından Takasbank altındaki fon hesabına Takas amaçlı virman açıklamasıyla ilgili aracı kurum tarafından aktarılarak sonlandırılır.
- Aracı kurum altındaki Yatırım Fonu işlem hesaplarında gün sonu itibariyle kıymet kalmaması gerekmektedir.

6. Takas Amaçlı Virmanda (TAV) Yatırım Ortaklığı İşlemleri

Fonlar için belirlenen uygulama gibi gerçekleştirilir.

Şartlı Virman İşlemleri

1. Normal Şartlı Virman

- Gerek takas amaçlı gerekse normal şartlı virman uygulamasındaki eşleşme işlemleri için talimatlar, üyeler tarafından Takasbank'a iletilir.
- Takasbank sisteminde eşleşen talimatlar, talimat türü ve sözleşme numaraları ile birlikte MKK'ya iletilir. MKK sisteminde talimatlarda bildirilen hesaplara ilişkin kontroller (hesabın doğruluğu, varlığı gibi) yapılarak mesaj kaydı Takasbank'a gönderilir.
- Şartlı virman işlemine ilişkin nakit işlemler Takasbank, kıymet işlemleri ise MKK tarafından sonuçlandırılır. İşlemlerin karşılıklı mesajlaşma şeklinde yürütülmesi sırasında sorun yaşanmaması için, şartlı virman işleyişinin iki kurum arasında tek bir işlem olarak çalışabilmesi sağlanır.

- Üyenin Takasbank'a ilettiği talimatlarda belirtmiş olduğu valör tarihinde, şartlı virmana konu kıymetleri, MKK sisteminde yatırımcı alt hesabı detayında oluşturulan Şartlı Virman Blokaj (SBLK) hesabına otomatik olarak aktarılır. SBLK hesabına aktarılan kıymet kaydı, MKK tarafından mesaj ile Takasbank'a bildirilir. Şartlı virman işleminin gerçekleşmesi ile birlikte, Takasbank gerçekleşen talimat referans numarasını MKK'ya iletir. MKK tarafından, gerçekleşen talimatta bildirilen hesaplar arasında kıymet aktarımı yapılır. Kıymet ve nakit aktarım işlemlerinin tamamlandığı bilgisi iki kurum tarafından mesajla diğerine iletilir.
- Takasbank tarafından talimat iptali yapılması durumunda iptal edilen talimat bilgisi MKK'ya iletilir ve ilgili talimatın iptal edildiği kaydı MKK tarafından da işlenir.
- Şartlı virman işleminin gerçekleşmeyip, SBLK hesaplarında bakiye kalması durumunda; Takasbank tarafından ŞV sözleşme iptal mesajının gönderilmesi beklenir. Mesajın gelmesiyle SBLK hesaplarındaki kıymetler, yatırımcı serbest hesaplarına aktarılır.
- Şartlı virmanın yapılabilirliğini etkileyen her türlü durumda (SBLK hesabındaki kıymetlere haciz gelmesi, işlem yasağı tesis edilmesi gibi) Takasbank'a anında bilgi verilir. İlgili yatırımcının işlem yasaklı olması durumunda SBLK hesabındaki kıymetler Takasbank'ın sözleşme iptali bildirimleriyle birlikte serbest hesaba aktarılır. SBLK hesabında bakiye bulunması halinde, üye tarafından hesabın durumunda değişiklik yapılmasına izin verilmez.

Takas Tanımlı Şartlı Virman

- Üyeler, ŞV talimatlarını iletirken şartlı virman işlemlerini takas tanımlı hale getirebilmektedirler. Takas tanımlı olması ile; takasa olan borçlarının şartlı virman alacakları ile karşılanması veya şartlı virman borçlarının takas alacakları ile karşılanması mümkün olmaktadır. Daha önceden takas tanımlı olarak tanımlanmayan ŞV talimatlarının daha sonradan da takas tanımlı yapılabilmesi mümkün olmaktadır. Bu durumda talimatlardaki değişiklik Takasbank tarafından anında MKK'ya talimat numarası ile birlikte bildirilir.
- Takas Borcunun ŞV Alacakları İle Kapatılması; Takasbank kendisine iletilen takas tanımlı eşleşen talimatları, MKK'ya iletir. MKK, talimatta belirtilen takas tanımlaması yapan üye yatırımcısının takas borç bakiyesini Takasbank'a bildirir. Takasbank, aldığı mesaja cevaben yatırımcı için gerçekleştirilmesi gereken takas borç bakiyesini bildirir. MKK, bildirilen bakiye tutarı için, müşterinin takas borcunu başka yollarla kapatmasını engeller. Şartlı virman borçlu üyenin SBLK hesabına kıymetlerin aktarılması ile ŞV prosedürü tamamlandığında, ŞV alacaklı (takas borçlu) müşterinin serbest hesabına gelen bakiye ile üyenin takas borcunun kapatılması sağlanır.
- Şartlı Virman Borcunun Takas Alacakları ile Kapatılması; Takasbank kendisine iletilen takas tanımlı eşleşen talimatları, MKK'ya iletir. MKK, talimatta belirtilen takas tanımlaması yapan üye yatırımcısının takas alacak bakiyesini Takasbank'a bildirir. Takasbank, aldığı mesaja cevaben yatırımcı için gerçekleştirilmesi gereken takas alacak bakiyesini bildirir. Müşterinin takas alacağı serbest hesabına uğrayarak otomatik olarak SBLK hesabına aktarılır. ŞV prosedürü tamamlanır.

Şartlı Virmanda Zincir İşlemler

- Şartlı Virman işlemlerinde, müşterinin nakit ya da kıymet borcunun başka üye ya da üyelere gelecek alacaklarla karşılanması mümkün olabilmektedir. Bu tarz ŞV işlemleri, zincir işlemler olarak izlenmektedir. İletilen şartlı virman talimatları, bir üye tarafından bağlantı kurularak zincir işlem haline getirilmektedir. Oluşan zincir için ayrı bir talimat numarası oluşmaktadır.
- Takasbank tarafından eşleşen zincir talimat bilgisi, MKK'ya talimat numarası ile iletir. Takasbank, zincir kuran üyenin müşteri net borcunu bildirir. Bağlantıda yer alan kıymet borçlu üyelerin ilgili kıymetlerinin SBLK hesabına aktarılması ile Takasbank'a mesaj gönderilir. Takasbank'tan işlem gerçekleştirme referans

bilgisinin gelmesi ile birlikte kıymetler, borçlu üyenin SBLK hesabından çıkılarak, zincir kuran üyenin serbestine aktarılarak, müşterinin sözleşme zincir borç bakiyesi kadar olan kısmı, zincir kuran üyenin SBLK alt hesabına uğratarak, alacaklı üye müşterisinin serbest hesabına aktarılarak ŞV işlemi tamamlanır. (Zincir kuran üyenin alacaktan daha fazla borcu olması durumunda alacak–borç farkı kadar tutarın SBLK hesabına aktarılmış olması gerekir.)

- MKK sistemine iletilmiş eşleşen talimatların, zincir işlemine daha sonra konu olması durumunda SBLK hesabına kıymet aktarımı yapılmamış olmalıdır.

H. REHİN/TEMİNAT İŞLEMLERİNE İLİŞKİN İLKELER

- Rehin / Teminat işlemlerinde kıymetler, hukuki kararların sağlıklı olarak verilebilmesini sağlamaya yönelik olmak üzere her aşamada ilgili hukuki durumu yansıtabilecek şekilde ayrı ayrı izlenmekte ve blokaja tabi tutulmaktadır.
- Rehin/Teminat uygulaması giriş ve çıkış işlemleri gönderen üye giriş ve onayı, alan üye kabul giriş ve kabul onayı olmak üzere 4 aşamalı tasarlanmıştır. Gönderen üye giriş kullanıcısının onay yetkisi varsa işlem giriş anında onaylanacaktır. Alan kurumun ilk kabulcüsünün kabul onay yetkisi varsa ilk kabul anında işlem onaylanacaktır. Rehin gönderen ve alan aynı kurum ise işlem aşamalarına ilişkin tüm yetkinin tek bir kullanıcıya tanımlanması ile işlemin sadece giriş aşamasında sonuçlanması sağlanabilecektir. İşleyişin kontrollü bir şekilde birden fazla kullanıcı tarafından gerçekleştirilmesi amaçlanıyorsa tüm işlem aşamaları yetkilerinin farklı kullanıcılara tanımlanması gerekecektir.
- İleri valörlü talimat girişi mümkündür.
- Talimat bakiye yetersiz olsa da gönderen üye tarafından onaylanabilmektedir. Gönderen yatırımcının hesabına talimata konu olan kıymet geldiğinde otomatik olarak işlem gerçekleşir.
- Talimat üzerindeki miktar parçalı olarak yatırımcının TEKA hesabında blokeye alınır.
- Rehne ilişkin tüm bakiye TEKA hesabına aktarıldığında işlem rehin alan üye ilk kabulüne sunulur. Alan kurum tarafından işlem onayıyla birlikte kıymetler rehin alan kurum saklama hesabının RHNA alt hesabına aktarılır.
- İşlem sonuçları her iki kuruma bildirilir.
- Kıymet transfer politikaları aracılığı ile Kurumlar arası yatırımcı ad/soyad görüntülensin seçeneği seçilmiş ise gönderen kurum tarafından bildirilen alan kurum hesap numarasına ilişkin ad , soyad veya ünvan bilgisi gönderen kuruma gösterilmektedir.

1) Aracı Kurum'un Özkaynağından Kredi Kullanılması veya Açığa Satış Rehninin Alınması

a. Özkaynak/Kredili Menkul Kıymet'in Rehne Verilmesi/Çözülmesi

- Özkaynak veya Kredili Menkul Kıymet'in Teminata Verme/Çözme işlemleri yatırımcının serbest alt hesabı ile Aracı Kurumun portföy hesabı altında bulunan Rehin Alınan Kıymetler alt hesabı arasında yapılan kıymet transfer işlemlerini içermektedir.
- Kredi kullanan yatırımcı hesabının altında açılan Rehin Verilen Kıymetler alt hesabı da (RHNV)da kullanılabilir. Rehin veren üye ve hesap ile saklama üye ve hesap aynı ise ilgili kıymetler RHNV hesabına aktarılmaktadır.
- İşlem tesis edilirken R/T işlem nedeni olarak Özkaynak veya Kredili Menkul Kıymet birlikte veya ayrı ayrı izlenebilir. açıklaması iletilerek işlemlerin uygulamayla bağlı olarak ayrı detayda raporlanması mümkün olmaktadır.

- İleri valörlü talimat girişi mümkündür.

b. Rehindeki Kıymetin Satışı

- Teminatta bulunan kıymetlerin satış işlemleri T+1 akşamına kadar bildirilir.
- İşlem diğer işlemler gibi giriş ve onay olmak üzere iki aşamalı olarak tasarlanmıştır. Talimat onaylandığında rehindeki kıymetler, satış yapılan hesaba aktarılır.
- Sistemde iki türlü satış işlemi mümkündür:

i. Yatırımcının Satışı

Yatırımcının kredi borcunu kapatmak veya azaltmak amacıyla kredili menkul kıymetini veya özkaynakta bulunan kıymetini satması mümkündür. Bu durumda kıymetlerin Aracı Kurum'un portföy altındaki Rehin Alınan Kıymetler hesabından yatırımcının hesabına aktarılması sağlanmalıdır. Bu uygulama rehin çıkışı şeklinde sağlanır.

ii. Aracı Kurumun Satışı

Kredinin muacceliyeti durumunda Aracı Kurum yatırımcının rehinde bulunan kıymetlerinin satışını isteyebilir. Bu durumda talimatın onayı durumunda, Aracı Kurum'un portföy altındaki Rehin Alınan Kıymetler hesabından Portföyün serbest alt hesabına aktarılır (veya kredi kullanan yatırımcı hesabının altındaki Rehin Verilen Kıymetler hesabından Aracı Kurum'un portföy hesabına aktarılır). Bu uygulama rehin satış işlemleriyle sağlanır.

c. Rehindeki Kıymetin Portföye Alınması

- Kredinin muacceliyeti nedeniyle Aracı Kurum, yatırımcıya ait rehinli kıymetlerin aracı kurum portföyüne devrini isteyebilir. Bu durumda Aracı Kurum'un portföyü altındaki Rehin Alınan Kıymetler hesabından (veya yatırımcının Rehin Verilen Kıymetler hesabından) Aracı kurumun portföy serbest alt hesabına kıymetler onayla birlikte aktarılır. İşlemin iptali aynı gün içinde olmak kaydıyla ve gerekli bakiyenin serbest hesapta bulunması durumunda mümkündür. Bu uygulama rehin satış işlemleriyle sağlanır.

2) Banka Kredisi Kullanılması

Banka Kredisi: Aracı kurumun müşterileri için kendi adına banka kredisi kullanmasıdır.

a. Rehin Verme (Rehin Giriş)

- Aracı kurumdaki yatırımcının serbest alt hesabından ilgili bankanın portföyü altındaki Rehin Alınan Kıymetler hesabına yatırımcı numarası ile birlikte aktarılır. Bu aktarımın işleyişi bir kurum tarafından yapılan giriş işleminin karşı üye tarafından onaylanması suretiyle gerçekleştirilir.

b. Rehin Çözme (Rehin Çıkışı)

- Banka'nın portföyü altındaki Rehin Alınan Kıymetler hesabından Aracı kurumdaki yatırımcının serbest alt hesabına aktarılır. Bu aktarım karşı üye Onayıyla gerçekleştirilir. Bu işlemin en önemli farkı bu virman türünde de ekranı hazırlayanın aracı kurum olması, onaylayanın banka olması, işlemin bankadan aracı kuruma yapılmasıdır.

c. Rehindeki Kıymetin Satışı

i. Yatırımcının Satışı

Yatırımcı satış yapmak isterse banka üzerinden satış yapamayacağından, talebini aracı kuruma iletir.

ii. Bankanın Satışı

- Kredinin muacceliyeti durumunda Banka, rehin aldığı kıymetlerin satışını isteyebilir. Bu durumda talimatın onayı durumunda, Bankanın portföy altındaki Rehin Alınan Kıymetler hesabından portföyün serbest alt hesabına aktarılır.
- Aracı kurumun kredi borcunu ödemeyen yatırımcı ile ilgili olarak bankaya bilgi vermemesi durumunda satılan miktar oransal olarak teminat veren yatırımcı alt hesaplarından düşülür. Satış yatırımcı ayırımı olmaksızın kıymet bazında olabileceği gibi (oransal olarak hesaplardan eksiltme), yatırımcı bazında da (aracı kurum-bankanın tüm bilgileri detaylı olarak girebilecek şekilde işlem yapabilecek durumda olmaları) olabilir.

d. Rehindeki Kıymetin Portföye Alınması

- Kredinin muacceliyeti nedeniyle Banka, yatırımcının rehindeki kıymetlerinin kendi portföyüne devrini isteyebilir. Bu durumda Bankanın portföyü altındaki Rehin Alınan Kıymetler hesabından Bankanın portföy serbest alt hesabına kıymetler onayla birlikte aktarılır. Devir; yatırımcı ayırımı olmaksızın kıymet bazında olabileceği gibi (oransal olarak hesaplardan eksiltme), yatırımcı bazında da (aracı kurum-bankanın tüm bilgileri detaylı olarak girebilecek şekilde işlem yapabilecek durumda olmaları) olabilir.
- Aracı Kurum ve Banka, banka portföyü altında izlenen Rehin Alınan Kıymetler Hesabının detayını anlık olarak görebilirler. Gerek portföye almak, gerekse satış durumu gibi bankanın rehinli kıymetler hesabından yapılan ve aracı kurum yönlü olmayan her çıkış, anında uyarı olarak aracı kuruma gönderilir. Ayrıca, aracı kurum her an itibarıyla bankadaki rehinli kıymetler hesabında kendisine ilişkin bilgileri raporlayabilir. olarak alabilir durumdadırlar.
- İşlemin iptali aynı gün içinde yapılmak şartıyla ve gerekli bakiyenin serbest hesapta bulunması durumunda yapılabilir.

e. Rehindeki Kıymetlerin Yatırımcı Adetlerinin Düzenlenmesi

- Muacceliyet nedeniyle rehindeki kıymetlerin bankanın satışı veya portföye alması nedeniyle yatırımcı hesaplarından oransal olarak düşülmesi durumunda kayıtların doğruluğunun sağlanmasını, bir başka ifade ile geride kalan teminatların hangi yatırımcılara ait olduğunun belirlenmesini sağlamak amacıyla kullanılır. Bunun için, aracı kurum değişikliği öğrendiği anda bankaya kayıtlarını düzeltmesi amacıyla bildirimde bulunur. İlgili aracı kurum tarafından rehinli hesap bilgileri düzenlemesi yapılana kadar rehin çözme işlemi yapılması söz konusu değildir.

f. Rehindeki Kıymetlere İlişkin Genel Kurul Blokajı

- Genel kurul blokajı yapılmak istendiğinde; aracı kurumun kredi kullanan yatırımcısı, aracı kuruma başvurur ve aracı kurumun bankaya sağladığı bilgiler ve bankanın bildirimini ile genel kurul blokajına tabi kıymetler Genel Kurul Blokaj hesabına rehin kaydıyla aktarılır. Rehinli kıymetlere ilişkin diğer hukuki işlemler aynı işleyiş çerçevesinde ele alınır.

g. Rehindeki Kıymetlere İlişkin Hak Kullanımları

- Rehinli kıymetlere ilişkin sermaye artırımı ve temettü işlemleri kıymetlerin saklandığı hesaplar üzerinden gerçekleştirilerek rehin bilgileri artan tutar oranında düzenlenir. Bedelli artırımı bildirimini rehin veren üye ya da saklamanın yapıldığı üye tarafından iletilmesi mümkün olup, kullanıma ilişkin bildirim ilgili üyelere yapılır.

I. TEMERRÜT İŞLEMLERİNE İLİŞKİN İLKELER

- Takasbank'a takas yükümlülüklerini yerine getirmeyen aracı kurumlar için T+2 akşamı Takasbank tarafından MKKya temerrüt kayıtlarının oluşturulması amacıyla mesaj gönderilir. Mesaj içeriğinde temerrüt borçlu kurumlar için kıymet bloke talimatı da bulunabilecektir. T+2 akşamı, temerrüt alacak ve temerrüt borç kayıtları, aracı kurum tarafında AKTEH(Aracı Kurum Temerrüt Havuzu) hesabı ile, acente kurum tarafında ise temerrüt havuzu (Aracı Kurum Kodu+TEMHVZ) ile ilişkilendirilerek yatırımcı bazında oluşturulur. Alım Satımı tamamlanmayan talimatlar temerrüt kayıtlarının oluşmasıyla birlikte iptal edilir.
- Takasa karşı yükümlülüklerin yerine getirilmemesi ve temerrüt oluşması durumunda, Takas yükümlülükleri her kurum altında "AK temerrüt hesabı" sınıfı detayında otomatik olarak tanımlanmış "AKTEMHES" hesapları üzerinden sonuçlandırılacaktır. Üye kurumun sistemi tıkamamak için bu hesap üzerinden Takas yükümlülüklerini kapatması mümkün olacaktır.
- Borç kapama işlemi T+3 günü saat 9:15'e kadar yatırımcıların ilgili kıymetleri getirmeleri ile olabileceği gibi, üyenin nakit bakiyesi veya blokeli kıymetinin satışı ile ilgili kıymetin piyasadan alınması (takası aynı gün) yolu ile de olabilecektir.
- AKTEH(Aracı Kurum Temerrüt Havuzu) de toplanan yatırımcı temerrüt borçları AKTEMHES (Aracı Kurum Temerrüt Hesabı) na aktarılır. Aracı Kurumun toplam temerrüt borcu için AKTEMHES ile TBTEH(Takasbank Temerrüt Havuzu) arasında ilgili kıymet bazında aracı kurum temerrüt borç kayıtları oluşturulurularak aracı kurum temerrüt borcu kapatılacaktır.
- Üyelerin borç kapatması ile TBTEH de oluşan temerrüt borç bakiyeleri, Takasbank'ın talimatıyla temerrüt alacaklı kurumun AKTEMHES hesabı üzerinden AKTEH hesabına aktarılır. AKTEH hesabında biriken kıymetler T+2 akşamı oluşturulmuş temerrüt alacak kayıtları yardımıyla temerrüt alacaklı yatırımcıların hesaplarına geçilir.
- Temerrüt alacaklı yatırımcıların öncelik sıralaması MKK tarafından oluşturulmuş sıralamayla olabileceği gibi, aracı kurumun ilgili talimatların önceliğini değiştirmesiyle elde edilecek sıralamayla da olabilecektir.
- Kurum içi temerrüt alacak ve borcu söz konusu olduğunda, T+2 akşamı oluşturulmuş temerrüt borç ve alacak kayıtları yardımıyla AKTEH hesabı kullanılarak yatırımcı temerrüt borcu ve alacağı kapatılır. Bu durumda borç kayıtları Takasbank ile ilişkilendirilmez.

J. ÖDÜNC MENKUL KIYMET İŞLEMLERİ

1) Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası (ÖPSP) İşlemleri

- Ödünç Teklifinin İletilmesi: Aracı kurum ödünç teklifini müşteri hesap numarası bazında Takasbank'a iletir. Takasbank kendisine iletilen teklifi üye ve yatırımcının MKK kayıtlarını oluşturmak amacıyla MKK'ya iletir.
- MKK, sisteminde ilgili yatırımcı hesabının ve bakiyenin kontrolü yapılarak, belirtilen kıymet, yatırımcı Ödünç Verilecek Kıymetler Blokaj alt hesabına aktarır. Aktarım bilgisi ya da hesabın hatalı olması ve bakiye içermemesi gibi durumlarda da hata bilgisi, Takasbank'a bildirilir. Takasbank bu bildirimden sonra ödünç teklif emrini kabul etmiş olur ve Ödünç Verilecek Menkul Kıymetler Blokaj alt hesabında bulunan kıymetlere ait toplam teklif miktarını menkul kıymet bazında yayınlamaktadır.
- Ödünç Talebinin İletilmesi: Ödünç talepleri de ödünç tekliflerinin iletildiği şekilde, müşteri hesap numarası bazında Takasbank'a iletilir. Takasbank, kendisine iletilen müşteri hesabının MKK sisteminde durumunun sorgulanması amacıyla üye kodu ve müşteri hesap numarasını MKK'ya bildirilir. MKK tarafından hesaba ilişkin kontroller yapılarak Takasbank'a olumlu ya da olumsuz cevap dönülür.

- **Ödünç Gerçekleştirme:** Ödünç talep ve tekliflerinin Takasbank tarafından eşleştirilmesi sonrasında işlemin tamamlanması için Takasbank, Sözleşme Referans Numarasını, Ödünç Veren Üye, Ödünç Veren Müşteri Numarası, Ödünç Alan Üye, Ödünç Alan Müşteri Numarası, Kıymet Kodu, Ödünce Konu Adet, Ödünç Vadesi, Komisyon Oranı bilgilerini MKK'ya bildirir. MKK, ödünce konu kıymeti, kendisine bildirilen yatırımcının Ödünç Verilecek Kıymetler Blokaj hesabından, Takasbank Ödünç İşlemler Havuzuna uğratarak ödünç alan üyenin yatırımcısının serbest hesabına ya da Takasbank'ın bildirimine bağlı olarak sadece ödünç işlemleri için kullanılması amacıyla ödünç bloke hesabına aktarır.
- **Ödünç Teklifinin İptali:** Takasbank ÖPSP'nda eşleşmemesi veya emir geçerlilik süresinin dolması veya yatırımcı hesabının durum değişikliği nedeniyle, yatırımcının MKK sisteminde Ödünç Verilecek Menkul Kıymetler Blokaj alt hesabında bulunan kıymetler, Takasbank tarafından iletilen emir iptal mesajıyla birlikte MKK tarafından yatırımcının serbest hesabına aktarılarak Takasbank'a bilgi dönülür.
- **Ödünç İşleminin Geri Dönüşü ve Kapatılması:** Takasbank kısmi işlem ya da kapanacak işlem için sözleşme referans numarası, ödünç veren üye, ödünç veren müşteri numarası, ödünç alan üye, ödünç alan müşteri numarası, kıymet kodu ve kapamaya konu adet, işlemin kısmi kapatma ya da tam kapatma olduğu bilgisiyle birlikte MKK'ya iletir. MKK tarafından müşteri hesaplarına ilişkin kontrol yapılarak sorun olması halinde hata bilgisi Takasbank'a iletir. Kontrolün sorunsuz olması durumunda, bildirilen kıymet bakiyesi ödünç alan yatırımcı hesabından (serbest ya da bloke hesap) çıkılıp Takasbank Ödünç Havuzuna uğratarak ödünç veren üye yatırımcısının serbest hesabına aktarır. İşlem sonucu Takasbank'a iletir.
- **Ödünç işlemine konu olmuş ve ödünç işlemi kapatılmamış yatırımcı hesaplarıyla ilgili olarak haciz ve çeşitli nedenlerle MKK sisteminde gerçekleştirilen blokaj uygulamaları anlık olarak Takasbank'a bildirilir.** Takasbank tarafından ödünç işlemi kapatılmadan ödünç işlemine konu hesapların MKK sisteminde kapatılmasına izin verilmez.
- **Ödünç işlemleri sırasında gerçekleşen sermaye artırım ve temettü ödemelerine ilişkin ödünç verenle ödünç alan arasındaki hakların izlenmesi yönündeki kontroller Takasbank tarafından yapılır.** Sermaye artırım ve temettü dağıtım işlemleriyle ilgili oran ve süreleri içeren bilgi, MKK tarafından ödünç veren ve ödünç alan yatırımcıya bilgi amaçlı raporlanır. Aynı zamanda sermaye artırım ve temettü işlemleri nedeniyle değişen borç, alacak bilgileri Takasbank tarafından müşteri detayında MKK'ya bildirilir.
- **diğinde MKK tarafından yatırımcıya yapılan raporlama kapsamına ilgili işlem açıklamasıyla yansıtılır.**

K. İHRAÇCI İŞLEMLERİ

1) Kaydileştirme İşlemleri

a. Hisse Senetleri Borsada İşlem Gören İhraççıya İlişkin Kaydileştirme İşlemleri

- **İhraççı sermaye bilgisi, İhraççılar Sermaye Hesabı Tablosuna ve İhraççı havuz hesabına kaydedilir.** Kaydileşen kıymet kayıtları, aşağıda anlatılan prosedür çerçevesinde MKK sisteminde açılan yatırımcı hesaplarına aktarılır.
- **Takasbank mislen saklamasında bulunan fiziki sistemde kalma talebi iletmeyen kaydi saklamayı seçen yatırımcıların kıymetleri, Takasbank sistemindeki hesaplar baz alınarak MKK sisteminde açılan yatırımcı hesaplarına aktarılır.** Yatırımcı hesaplarına aktarılan tutar ile ilgili şirket sermayesi arasındaki fark kadar tutar, Borsada işlem gören (açık) ve işlem görmeyen (kapalı) ektanım detayında Bilinmeyen Ortak Hesabına kaydedilecektir.
- **İhraççı üye, bilinen ortaklarına ait halka kapalı kısım için, Ortak hesapları açarak ilgili kıymetleri kaydileşme prosedürüne (kaydileşme bildirimleri prosedürü kullanılacaktır.) dahil etmek üzere MKK'nın acentesi sıfatıyla Takasbank'a teslim eder.** Bildirim dahilinde bilinmeyen ortak hesabından kayıtlar ortak hesaplarına aktarılır.

- İhraççı şirket kayıtlarında fiziki olarak bulunan ve sahibi bilinmeyen kıymetler de (daha önceki yıllara ait kullanılmayan sermaye artırımı karşılığı kıymetler gibi) Bilinmeyen Ortak Hesabında izlenir.
- MKK üyeleri altında yer alan tüm hesaplardaki bakiye toplamı ile sermaye miktarı birbirine eşit olmalıdır.

b. Borsada İşlem Görmeyen İhraççıya İlişkin Kaydileştirme İşlemleri (Halka Arz)

- İhraççı kuruluş, hisse senetlerinin kurul kaydına alınmasını takiben sermayesine ilişkin kayıt bildirimini (Borsada işlem gören/görmeyen paylar şeklinde) “Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ” ekinde belirtilen detayda (ayrıca sirküler fotokopisi ve noter onaylı kurul kayıt belgesi iletilecektir.) MKK’ya iletir.
- ihraççı bildirimini sonrasında MKK kontrolleri ve onayı sonucunda ihraççı için MKK sisteminde menkul kıymet kaydı yapılarak paylar ihraççı havuz hesabında oluşturulur. İhraççının tarafından izlenen bilinen ortaklarına ait halka kapalı kısım kayıtları, ihraççı tarafından MKK sisteminde açmış olduğu Ortak hesaplarında oluşturulur. aktarılır. (halka arz virman prosedürü) İhraççının kuruluş anında kıymetlerini almış ancak şirket kayıtlarında ortak bilgisi bulunmayan kısma ait kayıtlar, ihraççı tarafından Bilinmeyen Ortak Hesabında aktarılır.oluşturulur.
- Halka arz işlemlerine aracılık eden kurumlarca, halka arz edilen kıymetlerin satışından önce ihraççı tarafından aktarımın yapılacağı ve ilgili ihraççı siciliyle bağlantısı sağlanmış “Halka Arz Hesap sınıfı detayında hesap tanımlanır ve bu hesaplar ihraççı kuruma bildirilir.
- İhraççı havuz hesabındaki halka arzedilecek kıymetler, halka arza aracılık edecek aracı kurumun halka arz amacıyla oluşturulmuş hesabına (halka arz hesap sınıfı detayıyla tanımlanmış) aktarılır. Aktarılan tutar kadar kıymet kaydı, havuz hesabından silinir.
- Halka arz virmanları gönderen kurum için giriş ve onay olmak üzere iki aşamalı tasarlanmıştır. Giriş yapan kullanıcının onay yetkisi varsa işlem giriş anında onaylanır.

i. İşlemlerin Borsada Satış Şeklinde Yapılması

- Borsada aracı kurum tarafından Halka Arz amaçlı satışı gerçekleştirilecek kıymetler ihraççı tarafından, ihraççı havuz hesabından azaltılarak aracı kurumun halka arz amaçlı açmış olduğu Halka Arz Havuz Hesabına aktarılır.
- İlgili kıymetlere ilişkin işlemler, Borsadan gelen bilgiler dahilinde, Takas işlemleri uygulamalarında belirtildiği şekilde sonuçlandırılır.
- Halka arz işleminin Mevcut ve Borsada işlem görmeyen payların Borsada Ortak satışı halinde şeklinde gerçekleştirilmesi durumunda; satışı gerçekleştiren ortağın hesabından aktarım gerçekleştirilecektir. Borsa işlemlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla satışı gerçekleştiren ortağın aracı kuruluş altında hesabının bulunması ve kıymetlerin ihraççı tarafından bu hesaba aktarılmış olması ya da kaydileşme amacıyla fiziken teslim edilmiş olması gerekir. Borsada satış amacıyla yatırımcı hesabına aktarılan kapalı ek tanımlı kıymetlerin, Borsada işlem görebilir hale gelebilmesi, kayıt ücretinin yatırılıp banka dekonları ve satışa ilişkin bildirim detaylarını içeren Ek-3 “Kayda Alma Bilgi Formu” nun MKK’ya iletilmesi ile sağlanır. İlgili başvurunun saat 12:00’a kadar MKK’ya bildirim halinde aynı gün, aksi taktirde bir sonraki gün işleme konularak İMKB bülteninde duyurulmak üzere MKK tarafından İMKB’ye bildirilecektir. Günlük bültende ilanı izleyen 6. gün MKK tarafından yatırımcı hesabındaki borsada işlem görmeyen paylar, (kapalı ek tanımıyla izlenen) borsada işlem gören (açık ek tanımlı) hale getirilir. Dönüşüm tarihinde ilgili kıymetlerin üye tarafından bildirilen hesabın serbest alt hesabında bulunuyor olması gerekmektedir.

ii. İşlemlerin Borsa Dışında Satışla Gerçekleşmesi

- Halka arz işlemlerine aracılık eden aracı kurum tarafından MKK sisteminde, halka arz işlemlerini gerçekleştireceği bir alt hesap açılır (Halka Arz Hesap sınıfındadır). Aracılık işlemlerini birden fazla aracı kurumun üstlenmesi durumunda, diğer aracı kurumlar tarafından da (konsorsiyum üyeleri) halka arz amaçlı hesaplar açılır.
- İhraççı tarafından halka arza konu kıymetler, halka arza aracılık eden üyenin, (birden fazla aracılık eden kuruluş olması halinde, konsorsiyum lideri olan üye) halka arz hesabına aktarılır. İlgili konsorsiyum lideri ile konsorsiyum üyeleri arasındaki anlaşmaya bağlı olarak konsorsiyum lideri satış bildirimini yaptığı kıymetleri, kendi Halka Arz Havuz Hesabına aktarıldıktan sonra konsorsiyum üyesi olan diğer üyelerin Halka Arz hesaplarına ya da yatırımcı hesaplarını bilmesi durumunda, yatırımcı hesaplarına halka arz amaçlı virman şeklinde (kıymet transferi yoluyla) aktarılır.
- Aracı kurumlar tarafından halka arz hesabında bulunan kıymetler, yatırımcı hesaplarına yatırımcıların talep formundaki talep numarası bilgisiyle (kıymet transferi yoluyla) aktarılır. Yatırımcı hesaplarından halka arz hesaplarına virman yapılamaz.

c. Bilinmeyen Ortak Hesabındaki Kıymetlerin Kaydileştirilmesi (Bilinmeyen Pay Dönüşüm işlemleri)

- Yatırımcı tarafından kaydileştirme amacıyla yapılan fiziki kıymet teslimatları (yastık altı), ilgili yatırımcı kaydının oluşturulacağı yatırımcı ya da ortak hesaplarının açılması gerekliliği nedeniyle, ihraççı ya da aracı kuruluşa iletilir. ilgili yatırımcı kaydının oluşturulacağı yatırımcı hesaplarının açılması amacıyla, doğrudan MKK'ya başvurarak değil aracı kurum ya da ihraççı kuruluş tarafından yatırımcı/ortak hesabı açıldıktan sonra
- İhraççı kuruluş ya da aracı kuruluş tarafından ilgili hesap ve kıymet bilgilerinin MKK sistemindeki kontrollerinin yapılması amacıyla fiziki teslimat bildirimleri yapılır.
- İşlem bildirimleri giriş ve onay olmak üzere çift aşamadan oluşur. İşlemi yapan kullanıcının giriş ve onay işlem yetkisi varsa işlem giriş anında onaylanır. Fiziki Teslimat (Kaydi Dönüşüm) Giriş Csv işleminde ise giriş yapan kullanıcının onay yetkisi olsa bile, Csv giriş işlemi tamamlandıktan sonra Teslimat (Kaydi Dönüşüm) Onay ekranından onay yapması gerekmektedir.
- Fiziki sistemden kaydi sisteme dönüşüm aşamasında, fiziki sertifikaların teslim alınma, saklanma ve imha prosedürleri MKK'nın Kaydi Sistem Acentesi sıfatıyla Takasbank tarafından yapılır. Teslim edilen kıymet bilgileri Takasbank tarafından onaylandığında MKK sisteminde yatırımcı hesabında kayıtlar oluşur.
- Fiziki kıymetlerin müşteri bazında oluşturulan tevdiatla Takasbank'a teslimiyle birlikte Takasbank, MKK veya MKK tarafından yetkilendirilmiş bir kuruluş tarafından yapılan fiziksel kontroller sonucunda MKK'ya iletilen bildirim dahilinde MKK kayıtlarındaki Bilinmeyen Ortak Hesabı azaltılarak yatırımcı hesabına kayıt yansıtılmak suretiyle kaydileşme sağlanır. Halka kapalı kıymetler için de aynı süreç uygulanır.
- MKK tarafından kaydileşme amacıyla kabul edilecek kıymetlerin üzerinde bulunması gereken kuponların tam olması gerekmektedir. Teslim edilecek kıymetlerin üzerinde geçmiş yıllara ait hakların bulunmaması gerekmektedir. Eski yıllara ait kupon içeren kıymet iletilmesi durumunda ise ilgili kuponlar iade edilerek yatırımcı, ihraççı kuruluşa yönlendirilir. İlgili kupon karşılığı olarak ihraççı tarafından yatırımcıya fiziken teslim edilen kıymetler yukarıda belirtildiği şekilde yatırımcı talebine bağlı olarak kaydileşme prosedürüne dahil edilir.
- Kaydileşme tarihinden itibaren oluşan yeni payların kayden izlenecek olması nedeniyle ilgili tarihten sonra gerçekleştirilecek sermaye artırım karşılığı olan paylar, MKK sisteminde kayden izlenir. MKK tarafından hak sahibi bazında izlenmeyen sermaye kaydı MKK sisteminde ihraççı üye altındaki Bilinmeyen Ortak Hesabında Fiziki Bilinmeyen Ortak detayında (FZKBOH) izlenerek, ilgili hesapta

bulunan kayıtların sermaye artırım karşılıkları kaydi oluşacağından, da Kaydi Bilinmeyen Ortak (KAYDBOH) detayında yansıtılır. MKK tarafından aynı hesaba yansıtılır. Yatırımcılar tarafından artırıma konu kuponların ihraççı kuruluşa teslimi ile birlikte işlem karşılığı kayıtlar (fiziki basım olmadığı için) ihraççı üye tarafından Bilinmeyen Ortak Hesabından (KAYDBOH hesabından), teslim eden yatırımcının bildirimine bağlı olarak MKK sisteminde üye altındaki yatırımcı hesabına aktarılır.

- 01 Ocak 2008 tarihinden itibaren Bilinmeyen Ortak Hesabındaki kayıtlara ilişkin hakların MKK tarafından kayden izlenecek olması nedeniyle ihraççı kasasında geçmiş yıllara ait kullanılmayan hakların karşılığı olarak bulunan fiziki kıymetler, ihraççının bildireceği artırım bilgileri detayıyla tutulmaya başlanacaktır. Geçmiş yıllara ait kuponların teslim edilmesi halinde; MKK tarafından ilgili kupon karşılığı olarak tutulan kayıtlar, Bilinmeyen Ortak hesabından azaltılarak yatırımcı hesaplarına aktarılır.

2) Hak Kullanımları (Bedelli, Bedelsiz Sermaye Artırımı ve Temettü Dağıtım İşlemleri)

- Sermaye artırım ve temettü işlem bilgileri, SPK kaydı ve onayından sonra İhraççı tarafından MKK'ya bildirilir. (Ek-2 form ile)
- Sermaye artırım işlemleri için İletilecek bilgiler;
  - Sermaye artış miktarı
  - Artırım oranı
  - Kullanılacak kupon bilgisi
  - Artırım karşılığı verilecek kıymet tanımı
  - Artırım kaynağı (temettü, ya da diğer şekilde)
  - Bedelli kullanım işlemleri için rüçhan hakkı son kullanım tarihi
  - Bedelli artırım işlemi kullanım bedeli
  - Bedelli artırım işlemlerinde toplanan TL tutarının aktarılacağı, Banka EFT kodu, Banka şube kodu ve hesap numarası
- Temettü işlemleri için iletilecek bilgiler;
  - Temettü oranı; brüt oran ve net oran detayında bildirilir.
  - Kullanılacak kupon bilgisi
- İşlemler, İMKB tarafından duyurulan süreler baz alınarak gerçekleştirilir.
- Sermaye artırım ve temettü işlemleri; halka kapalı kıymetler için işlem başlangıç tarihinde (İMKB işlem başlangıç günü), halka açık kıymetlere ilişkin işlemler ise (bilinmeyen ortak hesabı dahil); artırımın İMKB başlangıç tarihini izleyen günün akşamında (Takas süreci nedeniyle), oluşan bakiyeler üzerinden gerçekleştirilir.
- Halka kapalı kıymetler ile halka açık kıymetlerin hak kullanım işlemlerinin farklı tarihlerde gerçekleştirilmesi nedeniyle ilgili kıymet için iki işlem tarihi arasında halka açılma ve aynı süre içinde kaydılaşma amacıyla halka kapalı kıymet teslimi mümkün değildir.
- Sermaye artırım işlemlerinde esas sermayeye tabi şirketler için oluşturulan kayıtların geçici nitelikte olması ve sermayenin ticaret siciline tesciliyle kesinlik kazanması nedeniyle kayıtlar, sermayenin tesciline ilişkin bildirim yapılmaya kadar farklı ISIN koduyla oluşturulur.
- Hak kullanımına ilişkin işlem oranları virgülden sonra 5 hane duyarlılığına kadar dikkate alınacaktır.
- Sermaye artırım işlem sonucunda oluşan küsüratlar, yatırımcı hesaplarına virgülden sonra 3 hane şeklinde aktarılacaktır.
- Küsürat işlemler nedeniyle ihraççı havuzunda kalan paylar, işlemler sonuçlanınca Bilinmeyen Ortak Hesabına aktarılacaktır.

- Bedelli sermaye artırım işlemlerinde kullanılacak bakiyeye ilişkin hesaplanan yatırılacak TL tutarının 1 kuruşun altında olması durumunda tutar kuruşa tamamlanacaktır.
- Temettü dağıtımında ödenecek temettü tutarı olarak hesaplanan tutar 0,5 ile 1 kuruş arasında ise 1 kuruşa tamamlanacak, 0,5 kuruşa kadar oluşan değer dikkate alınmayacaktır.
- Sermaye artırım işlem sonuçlarının hesaplara yansıtılması alt hesaplar detayındadır. Yatırımcı blokajı, opoze kıymetler, hapis işlemleri, haciz işlemleri, rehin alınan kıymetler, rehin verilen kıymetler alt hesaplarında bulunan kıymetler için işlem sonuçları buldukları hesaba, diğer alt hesaplar için ise serbest hesaba kaydedilir.
- Bedelli sermaye artırım işlemlerinde karşılığı oluşan rüçhan bakiyeleri farklı ISIN koduyla izlenir.
- Rüçhan hakkı son kullanım tarihi ve saati MKK kayıtlarından izlenir. Belirtilen süre dışında rüçhan hakkı kullanımı mümkün olmaz.

a. Bedelsiz Sermaye Artırım İşlemleri

- İhraççı kuruluş tarafından artırım işlemlerine ilişkin bildirim yapılması ve Borsa Günlük Bülteninde duyurulması ile MKK sistemine artırım bilgileri kaydı yapılır. (Kıymet tanım kodu, artırım tarihi, MKK işlem tarihi, artırım oranı, artırım karşılığı verilen kıymet)
- Sermaye artırım başlangıç tarihinde artırım karşılığı olan sermaye kaydı, İhraççı üye altındaki havuz hesabına kaydedilir.
- İşleyiş; Yatırımcı hesaplarındaki bakiyelerin bedelsiz kullanım oranında artırılması ve artan tutar kadar kıymet kaydının İhraççı havuz hesabından azaltılması şeklindedir.
- Artırım işlemleri sırasında temerrüt borcu, temerrüt alacağı ve temerrüt blokesi kaydı bulunuyorsa ilgili kayıtlar da artırım oranı kadar artırılır.
- Esas sermayeye tabi şirketlerin yapmış oldukları sermaye artırım işlemlerinde, artırım karşılığı olan kıymetlerin geçici olarak kaydının yapılması söz konusu olabildiğinden, ilgili kıymetler farklı kıymet tanımıyla (geçici) takip edilir. Tescile ilişkin bildirim ihraççı tarafından iletilmesi ve ilanının (Borsa Günlük Bülteni) yapılmasıyla birlikte hesaplara gerçek kayıtlar yansıtılır.

b. Bedelli Sermaye Artırım İşlemleri

- Sermaye artırım başlangıç tarihinde artırım karşılığı olan sermaye kaydı, İhraççı üye altındaki havuz hesabına MKK tarafından kaydedilir.
- İhraççı kuruluş tarafından artırım işlemlerine ilişkin bildirim yapılması ve Borsa Günlük Bülteninde duyurulması ile MKK sistemine artırım bilgileri kaydı yapılır. (Kıymet tanım kodu, artırım tarihi, MKK işlem tarihi, artırım oranı, artırım karşılığı verilen kıymet, kullanım bedeli, rüçhan hakkı kullanım süresi)
- Artırım işlemleri sırasında temerrüt borcu, temerrüt alacağı ve temerrüt blokesi kaydı bulunuyorsa ilgili kayıtlar için de Rüçhan ISIN bakiyesi oluşturulur.
- İşleyiş; onayla birlikte T+1 akşamki yatırımcı bakiyeleri kadar rüçhan hakkı (R) bakiyeleri farklı ISIN koduyla oluşturulur. Oluşan Rüçhan bakiyeleri şirket kullanım süresi içerisinde (sisteme girilen) aracı kuruluşlar tarafından, kullanım bedelinin yatırılması halinde tekli ya da toplu bir şekilde kullanılabilir. Kullanım bedellerinin yatırılması için Takasbank bünyesinde MKK adına açılan bir nakit işlemler hesabı kullanılır. Üyeler tarafından rüçhan hakkı kullanım amacıyla yatırılan TL bilgisi, üye ve yatırılan tutar detayıyla Takasbank tarafından MKK'ya mesaj olarak bildirilir. Gelen mesaj bilgileri MKK sistemine aktarılır.

- Aracı kurum, kullanıma ilişkin bilgiyi Kıymet Tanım Kodu, Yatırımcı Hesap No, Alt Hesap Açıklaması, Kullanılacak Adet detayında MKK'ya ilettiğinde, Takasbank'tan iletilen mesajda yer alan TL bilgileri ile kontrol edilerek kullanım gerçekleştirilir. Rüçhan hakkı kupon bakiyelerinin parçalı kullanımı da mümkündür.
- Kullanımla birlikte, yatırımcı rüçhan bakiyesi kullanım oranında azaltılır ve artırılan tutar kadar kıymet, İhraççı Havuz Hesabından düşülür. Aynı zamanda Takasbank bünyesinde ihraççı kuruluşlar için cari hesaplar tanımlanarak kullanılan hak karşılığı yatırılan bedeller, başka bir ifadeyle havuz hesabından aktarılan kıymet karşılığı olan bedeller, ihraççı üyenin cari hesabına aktarılır. İhraççı kuruluş tarafından Takasbank bünyesinde açılan hesabın kullanılmak istenmemesi halinde; ihraççı kurum tarafından MKK'ya bildirilen hesaba aktarımın EFT yolu ile gönderilebilmesi için gerekli olan bilgiler mesaj iletiminde MKK tarafından Takasbank'a bildirilir.
- İhraççı otak hesabında bulunan Halka Kapalı Kıymetler Borsadaki işlem başlangıç tarihinde T anında bedelli artırım işlemine tabi tutulur. Kapalı payların artırım işlemleri tamamlanana kadar halka açık hale getirilmesi mümkün değildir. İhraççı tarafından ortak hesaplarında bulunan kıymetlerin rüçhan hakkı kullanımını sırasında işlem karşılığı olarak herhangi bir tutar yatırılmadan artırım gerçekleştir.

c. Temettü Dağıtım İşlemleri

- İhraççı altında bulunan hesaplardaki kıymetlere ilişkin temettü dağıtım işlemlerini ihraççı kuruluş kendisi gerçekleştirmeyi tercih edebilir. Bu durumda sadece temettü alacak bilgi listesi hazırlanır, ilgili hesaplar için nakit işlemleri yapılmaz.
- İhraççı kuruluş tarafından temettü dağıtım işlemlerine ilişkin bildirim, yapılması ve Borsa Günlük Bülteninde duyurulması ile MKK sistemine temettü bilgi kaydı yapılır. (Kıymet Tanım Kodu, Temettü İşlem Tarihi, MKK İşlem Tarihi, Temettü Brüt ve Net Oranı)
- T+1 akşamındaki Yatırımcı bakiyeleri üzerinden temettü oranı dahilinde yatırımcıların temettü alacak tutarları listesi ihraççı tarafından açıklanan brüt ve net temettü tutarları detayında oluşturulur. (Listenin oluşturulması sırasında 24.06.2003 tarih 25148 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde (Seri No:81) belirtilen hususlar dikkate alınır.) MKK sisteminde hesaplar tanımlanırken bildirilen mükellefiyet bilgileriyle bağlantılı olarak tam mükellef kurumlar ile dar mükellef olup ta Türkiye'de bir işyeri ya da daimi temsilci aracılığı ile işlem yaptığı bildirilen yatırımcılar için brüt temettü hesaplaması yapılacaktır.) Müşterek hesap sahiplerinin brüt ve net temettü detayında farklı uygulamaya tabi olmaları durumunda, ilgili hesap için net temettü oranı üzerinden hesaplama yapılır.
- Temettü bedellerinin yatırılması amacıyla Takasbank nezdinde MKK adına hesap açılır. İhraççı tarafından MKK'nın Takasbank nezdindeki hesabına temettü bedelinin aktarılması ile birlikte (MKK tarafından alacak tutarlarının oluşturularak ihraççıya bildirildiği tarihte ya da bir sonraki gün) yatırımcı detayında tutulan temettüler, üyelerin Takasbank nezdindeki cari hesaplarına aktarılır. Temettüler üye bazında topluca aktarılır ancak aktarılan tutarlara ilişkin yatırımcı detayında kayıt tutularak, üye ve yatırımcıya raporlanabilir.

d. Temettü – Bedelli Mahsup İşlemleri

- Temettü tutarının bedelli kullanım işlemi için kullanımı MKK sisteminde ihraççı üyeler dışında mümkün kılınmıştır. İhraççı üyeler için mahsup uygulaması yapılmamaktadır.
- Temettü ile bedelli sermaye artırım işlemlerinin aynı tarihte olması ve hisse değerinin kullanım bedelinin üzerinde bir değerde olması durumunda, temettü tutarları bedelli sermaye artırım kullanım bedeli olarak kullanılır. Başka bir ifade ile temettü ile bedelli mahsubu yapılır. Mahsup işlemi istemeyen üyelerin taleplerini yatırımcı detayında ya da tümü için, işlem gerçekleştirilmeden önce (T+1 akşamı) iletmeleri gerekmektedir.

- Yatırımcı hesaplarına yansıtılacak bakiyeler, bedelli artırım ve temettü dağıtım oranları ile bağlantılı olarak değişim gösterebilir. Temettü tutarının bedelli kullanım miktarını tamamen karşılaması halinde bedelli artırım karşılığı olan kıymetler, ilgili hesaplara otomatik olarak aktarılır (bedelsiz artırım işlemi gibi). Tamamen karşılamaması durumunda ise karşıladığı oran ile bağlantılı olarak kullanılan rüçhan hakkı kupon bakiyesi ilk bakiyeden düşülerek, kalan rüçhan hakkı kupon bakiyeleri bedelli işlem prosedüründe belirtildiği şekilde kullanılır (bkz. Bedelli işlemleri). Temettünün fazla olması durumunda ise artan oran kadar alacaklar temettü dağıtım prosedüründe belirtildiği şekilde dağıtılır. (bkz. Temettü işlemleri).
- Mahsup istemeyen üyelere ilişkin işlemler, bedelli artırım ve temettü dağıtım prosedüründe belirtildiği şekilde yapılır.
- Temettü tutarının ihraççıdan işlem tarihinde alınması söz konusu olacağından mahsup uygulaması yapılmaz ancak MKK yapısı mahsup işlemine de imkan verecek şekilde tasarlanmıştır.
- Mahsup yapılırsa, temettü ile bedelli sermaye artırım işlemlerinin aynı tarihte olması ve hisse değerinin kullanım bedelinin üzerinde bir değerde olması durumunda, temettü tutarları bedelli sermaye artırım kullanım bedeli olarak kullanılır, başka bir ifade ile temettü ile bedelli mahsubu yapılır. Mahsup işlemi istemeyen üyelerin taleplerini yatırımcı detayında ya da tümü için, işlem gerçekleştirilmeden önce (T+1 akşamı) iletmeleri gerekmektedir.
- Yatırımcı hesaplarına yansıtılacak bakiyeler, bedelli artırım ve temettü dağıtım oranları ile bağlantılı olarak değişim gösterebilir. Temettü tutarının bedelli kullanım miktarını tamamen karşılaması halinde bedelli artırım karşılığı olan kıymetler, ilgili hesaplara otomatik olarak aktarılır (bedelsiz artırım işlemi gibi). Tamamen karşılamaması durumunda ise karşıladığı oran ile bağlantılı olarak kullanılan rüçhan hakkı kupon bakiyesi ilk bakiyeden düşülerek, kalan rüçhan hakkı kupon bakiyeleri bedelli işlem prosedüründe belirtildiği şekilde kullanılır (bkz. Bedelli işlemleri). Temettünün fazla olması durumunda ise artan oran kadar alacaklar temettü dağıtım prosedüründe belirtildiği şekilde dağıtılır (bkz. Temettü işlemleri).
- Mahsup istemeyen üyelere ilişkin işlemler, bedelli artırım ve temettü dağıtım prosedüründe belirtildiği şekilde yapılır.

e. Kullanılmayan Payların Birincil Piyasa İşlemleri

- İhraççı havuz hesabında bulunan ve üyeler tarafından kullanılmayan rüçhan haklarının karşılığı olan sermaye miktarı, Borsa birincil piyasada satışa sunulmaktadır. İhraççı kuruluş bu işleme aracılık eden aracı kuruluşa havuzunda bulunan kıymetleri aktarır. (halka arz virmanı prosedürü) Aracı kurum tarafından birincil piyasa işlemleri için halka arz amaçlı tanımlanmış hesaplar kullanılır.
- Aracı Kuruluş tarafından İMKB’de yapılan satışlara ilişkin bildirim alım/satım bilgileri gelecek şekilde Takas işlemlerinde olduğu gibi sonuçlandırılır.

3) Sermaye Azaltılması İşlemleri

- İhraççı, sermaye azaltılması kararının tescilinden sonra, azaltılacak sermaye miktarını ve (oran bilgisini) MKK’ya bildirir.
- MKK gerekli kontroller sonucunda, bedelsiz sermaye artırım işlemlerinin tersi mantığında ihraççı üye altındaki hesaplarla yatırımcı hesaplarındaki kıymet kayıtlarını azaltım oranı dahilinde azaltır. Azalan kıymet kadar bakiye kaydı ihraççı havuz hesabına aktarılır. İhraççı havuz hesabına toplanan kayıtlar iptal edilerek yeni sermaye kaydı oluşturulur.

L. YATIRIMCI İŞLEMLERİ

1) Yatırımcı Hesapları Üzerinde İşlem Yetkisine İlişkin Esaslar;

- Yatırımcıların SMS, İnternet, Alo-MKK ve Call Center seçeneklerinden birisi ile MKK tarafından kendilerine verilecek sicil ve şifre bilgilerini kullanarak hesapları üzerinde hareketsizleştirmeye veya genel kurul uygulamalarına yönelik blokaj uygulamaları veya hesaplarına ilişkin bilgi almaları mümkündür.
- Yatırımcı hesapları üzerinde belirtilen blokaj işlemleri dışında işlem yapma yetkisi sadece üyelere tanınmış bir yetki olup, yatırımcılar blokaj işlemi dışında kendi hesapları üzerinde herhangi bir işlem gerçekleştiremezler.
- Diğer taraftan günüçinde satışı yapılmış yatırımcı hisse senetleri, yatırımcının herhangi bir müdahalesi olmaksızın MKK sistemi tarafından günsonu itibariyle takas amaçlı virman blokaj alt hesabına aktarılır.

2) Hareketsizleştirmeye Yönelik Yatırımcı Blokajı

- Yatırımcılar kendi hesaplarında, bilgileri dışındaki işlemleri kısıtlamak amacı ile SMS, İnternet, Alo-MKK ve Call Center seçeneklerinden birisi ile MKK'ya ulaşip blokaj işlemi yapabilirler.
- Blokaj işlemi ile yatırımcı serbest hesabındaki kıymetler, Yatırımcı Blokaj (YBLK) alt hesabına aktarılır. Yatırımcı Blokaj hesabının kullanım yetkisi yalnızca yatırımcıya aittir.
- Kıymetlerin blokaj hesabına aktarımının 20:00-08:00 saatleri arasında yapılması esastır. Diğer taraftan yatırımcılar gün içinde herhangi bir saatte blokaj işlemine ilişkin talimatlarını MKK'na iletebileceklerdir. Bekleyen talimatlar, üye işlemlerinin tamamlanmasının ardından günsonunda ilave bir işleme gerek kalmaksızın gerçekleştirilecektir.
- Yatırımcıların günüçinde sattıkları hisse senetleri günsonu itibariyle takas amaçlı virman alt hesaplarında MKK tarafından bloke edileceğinden, bu hisse senetlerine ilişkin blokaj uygulanabilmesi mümkün değildir.
- Saat tanımlamaları parametrik olarak değiştirilebilir olduğundan gerekli görüldüğü durumlarda, belirtilen saatler önceden duyurulmak kaydıyla MKK tarafından değiştirilebilir.
- Yatırımcının talimat iletme yöntemine bağlı olarak yapılan işlemin sonucu yatırımcıya raporlanabilir.
- Blokaj uygulaması üye, hesap, kıymet ve bakiye detayında çeşitli seçeneklerle gerçekleştirilebilir.
- Yatırımcı, serbest hesabına daha sonra gelecek kıymetler için önceden blokaj tanımlaması yapabilir.
- Blokaj, yukarıda belirtilen erişim seçeneklerinden herhangi biri kullanılarak günüçinde istenen saatte yatırımcı tarafından çözülebilir. İstenmesi halinde Yatırımcıların ileri valörlü blokaj çözme talimatı iletmeleri mümkündür.

3) Genel Kurul Blokaj İşlemleri

- Amaç, ihraççı şirket Genel Kurul toplantılarına, yatırımcıların katılımının kolaylaştırılması ve ihraççıya sağlıklı bilgi iletilmesidir.
- İhraççı şirket tarafından, genel kurul tarihi, toplantının yapılacağı yer ve saat, blokaj uygulanabilecek son tarih ve saat, blokaj kaldırılma tarihi ve saati bilgilerini toplantı tarihinden 15 gün önce MKK'ya bildirilir. İhraççıların bildirdiği tüm genel kurul bilgileri MKK tarafından yatırımcılara çeşitli yollarla raporlanır.

- Yatırımcılar katılım taleplerini MKK'ya SMS, İnternet, Alo-MKK ve Call Center seçeneklerinden birisi ile iletirler. İletilen talep dahilinde yatırımcı serbest hesaplarındaki kıymetler, Genel Kurul Blokaj alt hesabına aktarılır. Yatırımcılara, aktarımla ilgili faks, ya da e-mail veya SMSİnternet aracılığı ile raporlama gönderilmesi mümkündür.
- Blokaj uygulama son saati, tüm ihraççı kuruluşlar için genel kurul tarihi ve saatinden önce olmak üzere Blokaj konulabilecek en son saat, ihraççının genel kurul salonundaki elektronik imkanları doğrutusunda toplantı saatine en yakın saat olarak tanımlanabilir.
- Yatırımcılar en geç genel kurul blokaj uygulama son tarihi günü ve saatine sabah saat 8:00'a kadar genel kurul blokajından vazgeçebilirler. Belirtilen satten sonra blokajın yatırımcılar tarafından çözülmesi mümkün değildir.
- Blokaj uygulaması ile ilgili olarak üyenin talebi halinde MKK tarafından üyeye, yatırımcı ve bakiye detayını içeren "Yatırımcı Genel Kurul Blokaj Formu" verilir. MKK sisteminde uygulanan blokajlar, ihraççı tarafından MKK ekranlarına bağlanılarak "Genel Kurul Blokaj Listesi" şeklinde alınır. Yatırımcının blokaj uygulama son tarih ve saatine kadar blokaj uygulamasından vazgeçebilme imkanı olması nedeniyle, yatırımcının iletği belge ile ihraççı tarafından, blokaj uygulama son saatinden sonra alınan Genel Kurul Blokaj listesinin kontrolü önem taşımaktadır.
- Oy hakkı kapsamında intifa kaydı içeren kıymetler için genel kurul blokajı uygulanmayacaktır. Söz konusu kıymetlerle ilgili Genel kurulda oy kullanma hakkı intifa hakkı sahibinin olacağından ihraççıya ayrıca intifa hakkı sahibi bilgileri de raporlanır.
- Konulan blokajlar ihraççı tarafından bildirilen tarih ve saatte otomatik olarak çözülür.
- En son blokaj çözme gün ve saati toplantı tarihini izleyen 2'nci işgünü akşamıdır.
- Hesap açılışında isminin ihraççıya bildirilmemesi seçeneğini seçmiş olan yatırımcı, genel kurul blokajı yaptırmışsa, ismi söz konusu Genel Kurul için bildirilebilir hale gelecektir.

M. İŞLEM YASAKLARI, ÜYE FAALİYETLERİNE İLİŞKİN KISITLAMALAR, KIYMET BAZINDA İŞLEM DURDURULMASI

1) Yatırımcı İşlem Yasağı

- SPK tarafından yatırımcıya ilişkin yasaklama kararı bildirilmesini müteakip, MKK kayıtları sorgulanarak ilgili sicile yasaklı kodu işlenir. Sicilin yasaklanması ile tüm üyelere mesaj kaydı gönderilir. Sicil yasaklanırken SPK ve ilgili mahkeme kararı işlenerek ihtiyaç halinde raporlanabiliyor olması sağlanır. Yasaklamanın geçici ya da sürekli olduğu bilgisi de yer alır.
- MKK kayıtlarında bulunmayan kişi ya da kurumların işlem yasaklı olması durumunda SPK tarafından bildirilen bilgiler, (Ad, Soyad/ Ünvan, TC. Kimlik No, Baba adı, anne adı, doğum yeri, doğum tarihi Vergi no vb.) MKK kayıtlarına, sicili olmayan yasaklı kaydıyla işlenir. Daha sonra ilgili şahıs ya da kurumların MKK kayıtlarına dahil olması halinde, sicili bulunan yasaklı yatırımcılar için uygulanan yönetime tabi olur.
- MKK kayıtlarında sicile yasaklı kodu işlenmesiyle, yatırımcının tüm hesaplarındaki kıymetleri, hacizli ve halka kapalı kıymetler de dahil olmak üzere yasaklı hale getirilir. Yasaklı hale gelen kıymetlerin, takas amacıyla (teşkilatlı piyasa işlemleri) kullanılması engellenir. Ancak yasaklama tarihinden önce gerçekleştirilen işlemlerin sonuçlandırılması sağlanır.İMKB'de gerçekleştirilen işlemlere ilişkin bilgiler, işlem defterleri baz alınarak T+0 akşamı oluşturulduğundan, alış/satış işlemleri takas gününde otomatik olarak gerçekleştirilir. Yasaklı yatırımcı işlem bildirimleriyle ilgili bilgiler, SPK'ya raporlanır.

- Yasaklı yatırımcının kredili işlemleri nedeniyle yatırımcı detayıyla izlenen teminata ya da rehne konu kıymetlerine, SPK tarafından satış amacıyla verilen süre kaydı işlenir. (1 ay) Belirtilen sürenin dolmasıyla kıymetler yasaklı hale getirilir. SPK'dan ek bir bildirim yapılmadıkça yasaklı kaydı değişmez.
- Yasaklı yatırımcı hesaplarında bulunan ve suça konu olmayan kıymetler için Kurul izni alınması durumunda; Kurul'dan gelen bilgiler dahilinde kıymetler, yasağına hale getirilir. SPK tarafından satışın yapılması için verilen sürenin izlenmesi amacıyla verilen süre de (1 ay gibi) kıymet kaydına işlenir. Yatırımcı hesabından kıymetlerin çıkışında süre kaydı silinecektir. Kıymetlerin yatırımcının kendisine ait başka bir hesabına aktarılması halinde, süre kaydıyla birlikte aktarılır. Sürenin dolması halinde kıymet kayıtları tekrar yasaklı hale getirilir.
- Yasaklı yatırımcıların, teşkilatlı piyasalar dışındaki işlemleri engellenmediği için virman yapması mümkündür. Virmanlanan kıymetler, teşkilatlı piyasa işlemlerinde kullanılmaması için yasaklı koduyla aktarılır. Yasaklı yatırımcı hesabından yasağına başka bir şahıs hesabına virmanlanan kıymetlerle, yasaklı yatırımcı bağlantısı sağlanarak yatırımcı yasağının kalkması halinde kıymet kaydının da yasağına hale getirilmesi sağlanır.
- Yasaklı hesabın müşterek olması halinde, SPK'dan alınacak aktarım izninin MKK'ya iletilmesiyle birlikte, hesaba müşterek olan diğer yatırımcıya ait kıymetlerin farklı bir hesaba aktarılması mümkündür.
- Sermaye artırım karşılıkları da aynı kayıtlarla (yasaklı, yasağına) oluşur.
- Yasağın kaldırılması bilgisi SPK tarafından MKK'ya iletildiğinde sicil tekrar yasağına hale getirilir.

2) İşlemleri Durdurulan Kıymetler

a)İMKB'de İşlemlerin Durdurulması

- Üyelere, İMKB'de işlem gören kıymetlerden geçici ya da sürekli olarak işlemleri durdurulanlara ilişkin bilgiler içeren raporlar verilecektir.
- Banka veya banka iştiraki hisselerinin TMSF'ye devri sözkonusu olduğunda tüm kayıtlar fona devr olduğundan bildirim geldiğinde TMSF için bir hesap açılarak yatırımcı hesaplarındaki tüm kıymetler bu hesaba aktarılır.

b)MKK İşlemlerinin Durdurulması

- Herhangi bir nedenle (SPK talepli olabilir) MKK kayıtlarındaki işlemlerin engellenmesi durumunda kıymetler üzerinde işlem yapılmasının engellenmesi mümkündür.

3) Aracı Kuruluş Faaliyetlerine İlişkin Kısıtlamalar

- Aracı kuruluş işlemlerinin faaliyetlerinin SPK tarafından durdurulması ile üyenin MKK sistemine bağlanarak kayıtlar üzerinde değişiklik yapması engellenir. Üyenin işlem durumu üye kod tanımlamalarında yer alır.
- Faaliyetlerinin durdurulmasından yeniden faaliyete geçme, tedrici tasfiye veya iflas kararına kadar aracı kurumun MKK nezdindeki kayıtları, bunlar tarafından bildirilen diğer bir üyeye, bu bildirim yapılmaması durumunda devralma talebinde bulunan bir üyeye, bildirimde bulunulmaması ve/veya diğer üyeler tarafından talep olmaması hallerinde ise, MKK'nın bildirim üzerine Kurulca re'sen belirlenecek üyeye geçici olarak devredilir.
- SPK talimatları doğrultusunda MKK tarafından yetkilendirilecek bir üye tarafından yapılır.Üyenin MKK sistemine bağlanarak sadece raporlamaları kullanabilmesi mümkündür.

- Hakkında iflas kararı verilmiş aracı kuruluşun işlemlerine ilişkin işlemler iflas idaresince verilecek talimatlar doğrultusunda MKK tarafından yetkilendirilecek bir üye tarafından eliyle yerine getirilir.
- Üye hakkında tedrici tasfiye kararı verilmesi halinde tedrici tasfiye işlemleri Yatırımcıları Koruma Fonu (YKF) tarafından yürütüleceğinden üyenin işlem durumu değiştirilerek üye işlemlerinin YKF tarafından yapılabilir olması sağlanır.
- Sermaye piyasası faaliyetlerini tasfiye eden aracı kuruluşların kayıtları, bunlar tarafından bildirilen diğer bir üyeye, bu bildirim yapılmaması durumunda devralma talebinde bulunan bir üyeye, bildirimde bulunulmaması ve/veya diğer üyeler tarafından talep olmaması hallerinde ise, MKK'nın bildirim üzerine Kurulca re'sen belirlenecek üyeye geçici olarak devredilir.

N. HUKUKİ İŞLEMLER

1)Haciz İşlemleri

Kaydileştirme Tebliği değişikliği doğrultusunda gerçekleştirilecek haciz ve hertürlü tedbire ilişkin KSM uygulama esasları aşağıdadır.

- A. Hareketsizleştirmeye ve söz konusu teyide ilişkin şekil, usul ve esaslar;
- Adli veya idari merciler tarafından, haciz ve tedbir taleplerinin doğrudan MKK'ya da bildirilmesi halinde, MKK tarafından yatırımcı hesabının durumu, şu an sistemde mevcut olan "MKK'da işlem yapamaz" statüsü kullanılarak hareketsizleştirilir, bu şekilde hesaba kıymet giriş ve çıkışları engellenir. Hareketsizleştirme anından önce sisteme girilmiş olan talimatlar iptal edilmez, sonuçlanır.
  - İşlem tesisine esas teşkil edecek hak sahipliği durumunu teyit etmek için yatırımcının kıymetlerinin bulunduğu ilgili üyelere, yatırımcının hesaplarının haciz sebebiyle hareketsizleştirildiği bildirim yapılır ve müteakip olarak derhal, MKK tarafından söz konusu kayıtların MKK kayıtlarıyla eş olup olmadığını soran bir yazı gönderilir. Kayıtlar mutabık ise teyit yazısının, kayıtlar mutabık değil ise bu durumu gösterir detayların ve mevcut haksahipliğine ilişkin kıymet ve bakiye bilgilerinin yer aldığı yazının, en kısa sürede MKK'ya gönderilmesinin gerektiği, yazılı olarak ve ayrıca elektronik mail yolu ile şirket yetkilisine ve Kullanıcılarına ihtar edilir.
  - Yazının alınması ile birlikte Üye kullanıcıları tarafından, hareketsizleştirilen hesaplara ilişkin MKK kayıtlarının son durumu raporlanır, üyenin kendi kayıtları ile mutabık olunması durumunda, söz konusu teyit yazısı vakit kaybetmeden MKK'ya faks yolu ile iletilir.
  - İlgili üyeden hak sahipliğinin son durumunu gösterir teyit alınmasını müteakip, bu doğrultuda MKK kayıtları üzerinde haciz işlemi tesis edilir.
- B. MKK kayıtları ile Üye kayıtları arasında mutabakat bulunmaması durumunda;
- MKK kayıtları ile Üyenin kendi kayıtları arasında farklılıkların bulunması durumunda, Üye sözkonusu farklı işlem detaylarını da içeren yazıyı MKK'ya faks ve e-posta yoluyla iletir.
  - Üyenin söz konusu kayıtları MKK sistemine yansıtabilmesini sağlamak amacıyla, güncelleme işlemine münhasır olmak üzere, hesap hareketsizleştirme sonucunu veren "MKK'da işlem yapamaz" statüsü geçici olarak "Normal işlem yapılabilir" konumuna getirilir. Bu şekilde Üyeye işlem kayıtlarını güncellemesi için belirli bir süre tanınır. Güncelleme işlemi sonunda hesaplar tekrar hareketsiz hale getirilir.
  - İşlemlere ilişkin raporlamalar yapılarak karşılaştırma yapılır. Yapılan kayıt güncelleme işleminin ardından kayıtlar uyumlu ise, hesabın hareketsizlik durumunda bir değişiklik olmaksızın haciz işlemi MKK tarafından gerçekleştirilir. Haciz işleminin ardından hesapların işlem durumu normal hallerine getirilerek işlem sonlandırılır.

- Sözkonusu teyit veya hesaplarda mutabık olunmadığına ilişkin cevap ile güncelleme işleminin yapılacağı saat bilgilerinin yer aldığı yazı; Kullanıcılar ve Şirket yetkilisi tarafından imzalanarak şirket kaşesini de içerir şekilde MKK'ya derhal iletilir.

MKK tarafından üyeden talep edilen haksahipliği durumu teyidinin, izleyen iş günü saat 12:00'ye kadar üye tarafından MKK'ya bildirilmemesi durumunda MKK kendi kayıtlarında görünen kıymetler üzerinde haciz işlemi tesis eder.

C. Hareketsizleştirme bildirim ve hak sahipliği bilgisi mutabakat sorgusunda yer alacak detaylar

- Hukuki işlemin türü; muhafaza tedbiri, ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz, haciz,
- Bildirimi yapan kurum; İcra dairesi, Vergi dairesi, Mahkeme
- Dosya adı/numarası
- Hukuki işleme konu yatırımcı bilgileri; ad soyad/unvan, sicil no, diğer kimlik bilgileri
- Hukuki işleme konu yatırımcının hareketsizleştirilen hesap bilgileri

D. Hak sahipliği bilgisi teyit ve mutabakat kayıtlarına ilişkin bildirimde yer alacak detaylar

- Yatırımcının mevcut kıymet ve bakiye bilgilerinin MKK kayıtları ile mutabık olduğuna ilişkin açıklama
- Yatırımcı haksahipliğine ilişkin mutabakatı gösterir üye kayıtları/ müşteri bakiye raporu
- Hukuki işleme konu yatırımcının üyede MKKdan farklı olarak yer alan mevcut kıymet ve bakiye detayları
- Yatırımcı haksahipliğine ilişkin farklı kayıtları gösterir üye kayıtları/müşteri bakiye raporu
- Üye kayıtlarının MKK'da güncelleneceği zaman dilimi; (11:00-12:00 gibi)
- Kullanıcıların ve Şirket Yetkilisinin imzaları, Şirket Kaşesi

2) İntifa İşlemleri

- İntifa, MKK işleyişinde mülkiyetten hariç aynı hak olarak tanımlanmaktadır. İntifa hakkı belirli bir kişiye başkasına ait bir malvarlığı değeri üzerinde en geniş şekilde yararlanma imkanı sağlayan bir irtifak hakkıdır.
- İntifa işlemine ilişkin belgelerin ilgili üyelerle verilmesi üzerine, intifa hakkı, ilgili üye tarafından MKK sistemine bağlanılarak gerçekleştirilir. İntifayı tesis eden yatırımcının alt hesaplarındaki intifaya konu kıymetin ektanımı, intifa kapsamında değiştirilerek intifa hakkı sahibi, intifa listesinde izlenir.
- İntifa işlemleri tesisi için iletilecek bilgiler;

Malik hesap

İntifa hakkı sahibinin hesabının bulunduğu Üye Kodu (kendi kurum kodu olacaktır.)

Hesap numarası

Sicil numarası

İntifa kapsamı (temettü, oy hakkı, ya da hepsi gibi)

Kıymet tanımı

Adet

- İntifa hakkı sahibinin herhangi bir kurumda hesabının olmaması halinde hesap açılması gereklidir. İntifa hakkı için bildirilen hesap müşterek ise intifa hakkı da müşterek tesis edilir. İntifa kaydı içeren kıymetin hesaplar arası devri mümkündür.
- Bedelsiz sermaye artırım karşılıkları, mülkiyet sahibine ait olduğundan ve intifa hakkı artan kısım üzerine yayıldığından, ilgili artırım karşılığı kıymetler de aynı ektanım ile malik hesabına yansıtılır.

Bedelli artırım işlemlerinde rüçhan hakları intifa hakkı taşımayacak şekilde oluşturularak, istenmesi halinde malik tarafından ilgili kısım için yeniden intifa tesis edilir. Temettü alacakları intifa hakkı kapsamında ise intifa hakkı sahibinin hesabının bulunduğu aracı kuruma aktarılır.

- Eğer intifa oy hakkı kapsamında tesis edilmişse Genel kurulda oy kullanma hakkı intifa hakkı sahibinin olacağından genel uygulamada ayrıca ihraççıya intifa hakkı sahibi bilgileri de raporlanır.
- İntifa hakkı tesis edilen kıymetlerin haczi hukuken mümkün olabilmekle birlikte, hacedilen kıymetlerin piyasada intifa hakkı ile satışı mümkün olmayacağından icra müdürlüklerine bu yönde bilgi verilir.
- İntifa hakkının kaldırılması malik hesabının bulunduğu üye tarafından veya MKK tarafından yapılabilecek olup, intifa hakkının kaldırılması ile, intifa hakkına ilişkin Ek tanım değiştirilecek, kıymetlerin bu haktan ari şekilde bakiyeye dahil olması sağlanacaktır.

3) İflas İşlemleri

a. Aracı Kurum İflası

- İflas kararının ilgili İflas Müdürlüğüne bildirilmesi ile birlikte, aracı kurumun işlem durumu iflas şeklinde düzenlenerek aracı kurumun MKK kayıtları üzerinde yapacağı tüm hareketler engellenir.
- İlgili üye adına oluşan tüm kayıtlar, (alacaklı, borçlu hesaplar, alacak ve borç miktarları gibi) İflas dairesine raporlanır. İflas masasının incelemenin sonucunda, kendisine yapılan başvurular dahilinde yatırımcı hesaplarındaki kıymetlerin, aktarımına ilişkin talimatları iflas eden aracı kurum tarafından iflas kararından önce bildirilen diğer bir üyeye, bu bildirim yapılmaması durumunda devralma talebinde bulunan bir üyeye, bildirimde bulunulmaması ve/veya diğer üyeler tarafından talep olmaması hallerinde ise, MKK'nın bildirim üzerine Kurulca re'sen belirlenecek üyeye geçici olarak devredilir. İlgili üye kodu açıklamasına iflas masası kaydı işlenerek işlemlerin iflas amaçlı yapıldığı anlaşılır.
- Tedrici tasfiye işlemlerinde aktarım kararı ve bilgileri Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından iletilir.
- Aracı kurum hesabındaki tüm bakiyenin sıfırlanması ile birlikte üye işlem durumu tasfiye kaydıyla pasif hale getirilir.
- Aracı kurumun portföyüne (sicili ile bağlantılı) ait bakiyeleri yatırımcı iflası kapsamında değerlendirilmektedir.

b. İhraççı Kuruluş İflası

- İflas dairesinden ilgili kararın iletilmesiyle birlikte ilgili şirket iflasının tüm üyelere bildirim yapılır. İhraççı'nın iflası menkul değer niteliğini etkilemediği için hareketi engellenmez. İflas kapandığına ilişkin mahkeme kararının Ticaret siciline kaydı ve Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilmesiyle birlikte tüm yatırımcı hesaplarındaki kayıtlar, ihraççı havuz hesabına aktarılarak ihraççı kuruluş üye kodu, iflas kaydıyla pasif hale getirilir.
- İhraççı kuruluş adına portföy bakiyelerinin olması durumu yatırımcı iflası kapsamında değerlendirilmektedir.

c. Yatırımcı İflası

- İflas kararının MKK'ya iletilmesi ile birlikte yatırımcının siciline İflas kaydı düşülerek tüm hesaplarının hareketi engellenir. İflas edenin alt hesaplarındaki kıymetler geldikleri yerin iz kaydı yaratılarak serbest hesaba döndürülür ve bloke edilerek iflas masasının tasarrufuna verilmiş olur. İflas masasına hak sahipliklerine ilişkin gerekli bilgiler verilir.

- Yatırımcı hesaplarının bulunduğu tüm üyelere bilgi verilir. İlgili yatırımcının teminat ya da rehinli kıymetlerinin olması halinde ilgili üyeler de bu kapsama dahil olur.
- İflas dairesi tarafından yapılacak bildirimler dahilinde hareketsiz hesaplardan MKK tarafından aktarımlar yapılır. Temettü ya da sermaye artırım işlemlerinde kullanılmak üzere İflas dairesi için Takasbank bünyesinde cari hesap açılır. Aktarılabacak temettü için iflas müdürlüğü tarafından ayrı hesap bildirimini yapılması halinde bakiyenin bildirilen hesaba aktarımı ayrıca sağlanır.
- İflas kaydı işlenmiş bir sicile ilişkin iflas kaydının kaldırılması halinde sicil kaydı eski durumuna getirilir.

4) Külli Halefiyet İşlemleri

a. Şirketlerin Devir İşlemleri

- Devir işlemine konu şirketlerin, MKK sisteminde kayıtlı olan ihraççı kuruluş ya da aracı kuruluş olması durumlarına göre uygulamada farklılık mevcuttur.
- Devralma kararı açıklandıktan sonra T+0 ve T+1 günü devralınan ihraççı kıymetleri üzerinde piyasada işlem gerçekleşmeyecektir.

i. İhraççı Kuruluş Devir İşlemleri

- MKK kayıtlarında mevcut olan bir ya da daha fazla sayıdaki ihraççının yine MKK sisteminde yer alan diğer bir ihraççıya devri durumunda devir işleminin Borsada gerçekleştiği tarihte kayıtlar oluşturulmaya başlanır. Devir işlemi nedeniyle oluşan yeni sermaye kaydı (devralınan kısım karşılığı sermaye) T+0 günü ihraççı havuz hesabına kaydedilir.
- Bünyesinde birleşilen ihraççı altında bulunan halka kapalı ortak hesapları için devir işlemleri, T+0 günü yapılır. Devrolan ihraççı ortak hesaplarında bulunan kıymetler, devir oranında, devralan ihraççı altındaki BLOH hesabının altında açılacak Ortaklar Birleşme Hesabına (OBH) aktarılır. Aktarılan kısım, ihraççı havuz hesabından düşülür. Aynı zamanda devrolan ihraççı altındaki ortak hesaplarında bulunan kıymetler, yine aynı ihraççı BLOH hesabı altında bulunan “İptal Edilen Kıymetler” (İEK) hesabına aktarılır.
- Devralan ihraççının aktarılan yeni ortaklar için kendi hesap mantığını kullanabileceği düşüncesiyle OBH’ye aktarılan bakiyenin ortak ve hesap detayında dağılımını içeren bir liste hazırlanarak, listede verilen kayıtların aktarılacağı hesaplara ilişkin alanın ihraççı tarafından doldurulması istenir. Oluşan bu listenin onaylanması ile, bildirilen hesaplardan daha önce açık olmayanların açılması, açık olanların ise aynı yatırımcı olup olmadığı (sicil ya da kimlik no) kontrolünün yapılmasından sonra OBH’deki kıymetler ortak hesaplarına aktarılır.
- Yatırımcı hesaplarında ve ortak hesapları dışındaki hesaplarda bulunan kısım işlemleri, T+1 akşamı yapılır. Yatırımcı hesaplarına, devir oranı dahilinde devralan kıymet kaydı işlenerek aynı bakiye kaydı, ihraççı havuz hesabından silinir. Aynı zamanda devrolan kıymetler, yatırımcı hesaplarından çıkılarak devrolan ihraççının, BLOH altındaki “İptal Edilen Kıymetler” hesabına aktarılır.
- Devrolan ihraççı altındaki BLOH hesabı altında izlenen kayıtlar da devir oranı dahilinde, devralan ihraççının BLOH altına, devrolan ihraççı koduyla aktarılarak ayrıca izlenebilmesi sağlanır.
- İşlem tamamlandığında devrolan kıymet kaydı devir koduyla pasif hale getirilir.

ii. Aracı Kuruluş Devir İşlemleri

- MKK Kayıtlarında Mevcut Olan Bir Ya da Birden Fazla Aracı Kuruluşun yine MKK sisteminde Yer Alan Diğer Bir Aracı Kuruluş Devri durumunda Devir işlemleri; takas işlemlerinin tamamlanabilmesi

amacıyla, devrolan üyenin Borsada işlem yaptığı son günün takas işlemlerinin tamamlandığı gün akşamı gerçekleştirilir.

- İşlem, devrolan üyenin bünyesinde yer alan hesaplardaki kayıtların, devralan üye altına aynen olduğu gibi aktarılması şeklinde yapılır. Teminat ve rehin kayıtları da aynen aktarılır.
- T (devrolan üyenin işlemsiz olduğu gün)+1 akşamı devrolan üye altında yer alan tüm hesaplar ve bakiyeler, alt hesap detayıyla birlikte sicil numarasını içerir şekilde listelenir. Devralan üyenin listedeki hesaplar için kendi bünyesinde kullanılacak hesap alanını doldurması istenecektir. Üyenin listeyi hazırlayıp onaylaması ile birlikte, devralan üye altında bulunmayan hesapların açılması, açık olan hesaplar için ise sicil kontrolünün yapılmasından sonra, kıymetler mevcut olan alt hesap detayıyla birlikte yeni hesaplara aktarılır. Devrolan üye altındaki hareketsiz hesapların, hareketsizliğini koruyarak aktarılması sağlanır. Listede herhangi bir nedenle devri yapılamayan kayıtlar, üyeye hata kodlarıyla birlikte raporlanır. Yeni hesaplar, devir işlemleri ile açıldığından bu hesaplardan komisyon alınmaz.
- Devir işleminin otomatik bir şekilde gerçekleştirilmesi ile, değişim için oluşturulacak log kayıtlarından hesapların eski durumlarına da ulaşılması sağlanmış olacaktır.
- İşlemler tamamlandığında, devrolan üye kaydı iptal ya da devir koduyla pasif hale getirilir.

iii. Kuruluşun Hem İhraççı Hem Aracı Kuruluş Olması Durumunda Devir İşlemleri

- Aracı Kuruluşun, Aracı Kuruluş Faaliyetinde Bulunan İhraççı Kuruluşa Devri durumunda işlemler T+1 akşamı gerçekleştirilir. Aracı Kuruluş ortaklık yapısı MKK tarafından bilinmediği için, ihraççı havuzuna girecek artan sermaye kaydı, ihraççının açtığı ya da açacağı ortak hesaplarına ihraççı tarafından aktarılır. Sermaye artırımı işleminin tüm ortakları kapsaması halinde normal sermaye artırımı prosedürü uygulanır.
- İhraççı'nın aracı kurum faaliyeti nedeniyle yapılacak devir işlemleri, Aracı Kuruluş Devir İşlemleri Prosedüründe belirtildiği şekilde gerçekleştirilir.
- Devrolan ve Devralan Kuruluşun Hem ihraççı Hem Aracı Kuruluş Olması Durumunda ise ihraççı kuruluş devir işlemleri ve aracı kuruluş devir işlemleri prosedürleri uygulanarak devrolan ihraççı ve aracı kuruluş üye kaydı devir koduyla pasif hale getirilir.

b. Şirketlerin Birleşme İşlemleri

- MKK sisteminde mevcut olan üye ya da ihraççının, yine MKK bünyesindeki üye ya da ihraççıyla yeni bir ünvan altında birleşmeleri durumunda devir işlemlerinden farklı olarak T gününde yeni üye için üye kaydının oluşturulur. Sonraki uygulamalar, devir işlemlerinde bahsedilen detaylarda aynı yöntemlerle yeni üye ya da ihraççı için gerçekleştirilir.
- İşlemler tamamlandığında, birleşen aracı kuruluş ya da ihraççı kuruluş kayıtları birleşme koduyla pasif hale getirilir.
- Birleşmenin gerçekleşeceği ihraççı olan ihraççı3 kaydı oluşturulur ve ihraççı3 havuz hesabına birleşme nedeniyle oluşacak sermaye kaydı girilir.

c. Miras İşlemleri

- Miras işlemleri, yatırımcı varislerinin vaset ilamı ile üyelere başvurusu ile üyeler tarafından gerçekleştirilir. Üye tarafından varisler için açılan bir ya da birden fazla hesaba yapılacak virman kaydının vaset nedeniyle yapıldığının MKK tarafından bilinmesi gerekmektedir. Bu nedenle üyeler, yapacakları virmanın miras nedeniyle olduğunu virman kaydına işlerler. İlgili üye tarafından yatırımcının vefat bilgisinin vaset ilamı ile birlikte MKK'ya iletilmesi ile birlikte kayıt yatırımcı siciline işlenerek hesabının bulunduğu diğer üyelere bilgi verilir.

- Vefat eden yatırımcıya ait kayıtların varisleri ya da varis avukatları tarafından sorgulanmak istenmesi halinde talep, vaseset ilamı onaylı sureti ve varis kimlik fotokopilerinin ekli olduğu dilekçe ile MKK'ya iletilir. MKK bildirilen yatırımcı hesaplarının sorgulanması sonucunda İlgili dilekçe cevabını talepte belirtilen yollarla (adres, telefon, e-mail, faks) varislere iletir.

5) Hapis İşlemleri

- Üyelerin yatırımcılardan olan alacaklarının teminat altına alınmasını sağlamak amacıyla kullanacakları hapis hakkının tesisi için gereken kıymet transfer işlemlerini içerir.

- Hapis işlemleri tesisi için iletilecek bilgiler;

Yatırımcı hesap numarası

MIC Kodu

ISIN Kodu

Ek tanım

Açıklama

Hapse aktarılacak kıymet adedi

- Yatırımcıların serbest hesaplarında bulunan kıymetler, açılacak hapis alt hesabına üyeler tarafından hapis giriş işlemleri kullanılarak transfer edilir.
- Hapis hesabında bulunan kıymetlerin bu hesaptan çıkılabilmesi için hapis kaldırma işlemi gerçekleştirilir. ilgili işlemin yapılabilmesi için kıymetlerin paraya çevirmek amacıyla satışı, portföye alınması, yatırımcıya iadesi veya diğer sebeplerin belirtilmesi zorunludur. Bu yolla kıymetler yatırımcı serbest hesabına aktarılır.
- Hapis alt hesabında bulunan kıymetlerin haciz, iflas gibi hukuki işlemler dışında bu alt hesaptan yatırımcı tarafından çıkarılması mümkün olmayacaktır. HAPS alt hesabında bulunan kıymetlerine haciz veya tedbir uygulanması durumunda bu kıymetler HAPS alt hesabından çıkarılarak, yatırımcının HACZ alt hesabına geldiği alt hesap bilgisi ile birlikte aktarılır. Kıymetler üzerinde hapis hakkı bulunduğu bilgisi resmi kurumlara iletilir.
- Hapis alt hesabında bulunan kıymetlere ilişkin bedelli ve bedelsiz sermaye artırım karşılığı kıymetler, hapis alt hesabına yansıtılacaktır

O. MENKUL KIYMET TANIMLARI

- Menkul kıymet kodları, İMKB'de işlem gören menkul kıymetler için, İMKB tarafından, Devlet Tahvili ve Hazine Bonoları için TCMB tarafından oluşturulmaktadır. Takasbank, ihraç edilen menkul kıymet kodları için uluslararası standartlara uygun tanımlama numarası olan ISIN (International Securities Identification Number) üretmektedir. Her ISIN, menkul kıymetlerin sınıflandırıldığı ve kıymet özelliklerinin belirtildiği uluslararası nitelikte olan CFI (Classification of Financial Instruments) kodu ile bağlantılanmaktadır.
- MKK sisteminde kaydı tutulacak menkul kıymetler için oluşturulacak tanımın, uluslararası standartlara uygun olmasının yanısıra menkul kıymete ilişkin bazı özellikleri de içermesi gerektiğinden MKK sisteminde kullanılacak tanım; ISIN, CFI ve MKK tarafından oluşturulacak ek tanım kodlarını içerecektir.
- Farklı piyasalarda izlenen menkul kıymelerin kaydileşmesi durumunda piyasa bilgilerinin takip edilebilmesi amacıyla MIC (Market Identifier Code) kodları da izlenmektedir. Örneğin; İMKB MIC kodu XIST olarak kullanılmaktadır.

- Üyeler işlem bildirimlerini MIC, ISIN ve Ektanım detayında ileteceklerdir.
- ISIN ve MKK ek tanım kodlarında yer alan bilgiler:

ISIN; (12 karakter)

Ülke kodu (2)
Menkul tanım(1)
İşlem kodu (5)
Hisse sıra numarası (3)
Kontrol hanesi (1)

Örnek; T R A A B A N A 9 2 H 8

MKK Ek Tanım; (9 karakter)

1.Karakter; Halka açıklık kapalılık bilgisi

A = Halka açık (Borsada işlem gören)
K = Halka kapalı (Borsada işlem görmeyen)

2. Karakter; Bağlam (Halka kapalı ve nama hisselerin devrinin engellenmesi) taşıyıp taşıyamaması ve kapalı hisseler için nevi ayrımı

X = Bağlam yok
B = Bağlam var ve Nama (Kapalı kıymetler için)
N = Bağlam yok ve Nama (Kapalı kıymetler için)
H = Bağlam yok ve Hamiline (Kapalı kıymetler için)

3. Karakter; İntifa bilgisi

X = intifa yok
T = Temettü hakkı
O = Oy hakkı
H = Hepsisi

4. Karakter; Borsa İşlem yasağı

X = Yasaksız
Y = Yasaklı

5,6,7,8,9. Karakter; İşlem yasağı ve intifa işlemlerinde kullanılan referans numarası

Bu karakter alanları sadece “İntifa ve yasaklı” işlemleri için kullanılır.

Eğer bir kıymet Halka açık, bağlam, intifa ve yasak kaydı taşımıyorsa Ek tanımı “A” şeklinde tanımlanır.

Örneğin; Halka açık, Bağlam taşımayan, İntifa içermeyen ve Yasaklı bir kıymet

A X X Y 1 3 5 6 7 şeklinde tanımlanır.

Ayrıca menkul kıymetin tanımında yer almayacak ancak raporlama ve bilgi amaçlı tutulacak kayıtlar, ek bilgi detayları mevcuttur.

“Ek bilgi” tanımıyla tutulan kayıtlar;

- Borsa işlem kodu
- Takasbank kodu ve grup kodu
- Kıymetin MIC kodu
- Kıymet durum kodu; İşlemden Geçici işlem yapamaz (MKK)

- Piyasa Bilgileri
- Sektör Bilgileri
- Endeks Bilgileri
- Kıymet özellik bilgileri (tertip, grup, küpür, seri numarası üzerinde bulunan yeni pay alma ve temettü kupon bilgileri, ihtilaf kayıtları gibi) şeklindedir.

- Menkul kıymetin Eski ya da Yeni özellikte olması, imtiyaz içermesi, rüçhan hakkı pazarında işlem görmesi, esas sermayeye tabi şirketler için sermaye artırımı karşılığı olarak geçici kayıt oluşturulması durumlarında Takasbank tarafından ayrı ISIN kodları üretilir.
- Kaydi sisteme geçiş tarihinde Borsa'da işlem gören tüm kıymetler için, ISIN, CFI ve Borsa işlem kodu Takasbank'tan alınıp kıymet özelliklerine bağlı olarak MKK ek tanımlamaları eklenerek MKK sisteminde kıymet tanımına ilişkin kayıtlar oluşturulur.
- Geçiş sonrasında ihraç edilen menkul kıymetlerle ilgili Takasbank tarafından oluşturulan ISIN+CFI kodlarının, menkul kıymetin piyasadaki işlem tarihinden önce üye tarafından üyelik başvurusu sırasında (en geç T-1 günü) MKK'ya iletilir.

EK-1

Yetkilendirme İşlem Mesajları (YT)

YT Kullanıcı Tanım Güncelleme
YT Yetki Geri Alma
YT KT Transfer Hakkı İptali

YT Rol Girişİ
YT Rol Güncelleme
YT Rol Silme
YT14 Rol Atama
YT24 Şifre Değiştirme İşlemleri
YT18 Rol Kodunu Tamamen Silme
YT KT Transfer Hakkı Verme
YT KT Transfer Hakkı İptali
YT Kullanıcı İptali
YT Sertifika Deęiřtir
YT24 Şifre Değiştirme İşlemleri

Hesap İşlem Mesajları (TH)

TH10- Hesap Açma
TH10- Toplu Hesap Açma csv
TH10- Hesap Güncelleme
TH12- Hesap Güncelleme csv
TH10- Hesap Silme
TH14- Kimlik Eşleştirme Girişi
TH14- Kimlik Eşleştirme csv
TH16- Kimlik Eşleştirme Onayı
TH14- Kimlik Eşleştirme İptali
TH16- Kimlik Eşleştirme Onay İptali
TH38- Kimlik Güncelleme
TH40- Kimlik Güncelleme Onayı
TH40- Kimlik Güncelleme İptali
TH22- VergiNo Onayı
TH24- İhraççıya Bildirim Kısıtlama
TH24- İhraççıya Bildirim Kısıtlama İptali
TH24- İhraççıya Bildirim Kısıtlama csv
TH 34 - Adres Güncelleme
TH34 - Adres Değişiklik csv
SS56- Üye Portföy Ekleme (PYŞ)
SS56- Üye Portföy Silme (PYŞ)

Kıymet Transfer İşlem Mesajları (KT)

KT10- Kıymet Transferi
KT10- Kıymet Transferi csv
KT10-Kıymet Transferi Güncelleme
KT11-Transfer İptal İsteği Girişi
KT16-KUG Hesap Bildirimi
KT16-KUG Hesap Bildirimi csv
KT16-KUG Hesap Bildirimi İptal
KT18-Transfer Giriş Onaylama
KT18-Girilen Transfer İptali
KT18-Gelen Transfer İik Kabul
KT18-Gelen Transfer Kabul Onay
KT18-Gelen Transfer İik Red
KT18-Gelen Transfer Red Onay
KT18-Girilen Transfer Güncellemeye Gönderme

KT18-KUG Güncellemeye Gönderme
KT18-Gelen Transferi Güncellemeye Gönderme
KT70- Üyeler Arası Transfer Politikası Belirleme
KT72-Yatırımcı Stratejisi Güncelleme
KT72 Doğrudan Alıcı Yatırımcı Politikaları Giriş
KT72 Doğrudan Alıcı Yatırımcı Politikaları İptal
KT78 Kullanıcı İşlem Limiti Giriş
KT78 Kullanıcı İşlem Limiti İptal
KT82 Kullanıcı Transfer Yetkisi Giriş
KT82 Kullanıcı Transfer Yetkisi İptal

Rehin Teminat İşlem Mesajları (RT)

RT10 - RT Verme Talep Girişi
RT10 - RT Giriş/Çıkış İşlemleri CSV
RT12 -Talep Verme Onay
RT12 - Talep Verme Düzeltme
RT12 - Talep Verme İptal
RT11 - Onaylanmış Giriş İptal
RT14 - Giriş Talebi İlk Kabul
RT14 - Giriş Talebi İlk Red
RT16 - Giriş Talebi Kabul Onay
RT16 - Giriş Talebi Red Onay
RT16 - Giriş Kabul Düzeltme
RT20 - Çıkış Talep Girişi
RT22 - Çıkış Talep Onay İşlemi
RT22 - Çıkış Talep İptal İşlemi
RT22 - Çıkış Talep Düzeltme
RT24 - Çıkış İlk Kabul
RT24 - Çıkış İlk Red
RT26 - Çıkış Kabul Onay
RT26 - Çıkış Kabul Düzeltme
RT26 - Çıkış Red Onay
RT40 - Rehin Teminat Satış Giriş
RT42 - RT Satış İptal
RT42 - RT Satış Onay
RT44 - Gerçekleşmiş Satış İptal Giriş
RT46 - Gerçekleşmiş Satış İptal Onay
RT46 -Gerçekleşmiş Satış İptal Red
RT50 - Oransal Satış Değişiklik Bildirim
RT52 - Oransal Satış Değişiklik Onay
RT52 - Oransal Satış Değişiklik Red

Mali Hak Kullanım İşlem Mesajları (Rüçhan Hakkı Kullanım - HK)

HK24-Bedelli Kullanım Giriş
HK24-Bedelli Kullanım Onay
HK24-Bedelli Kullanım Güncelleme
HK24-Bedelli Kullanım Giriş İptali
HK24-Bedelli Kullanım csv
HK31- Mahsup İstemeyenler Giriş

HK31- Mahsup İstemeyenler İptal
MB18 - Kullanılmayan Nakit Çıkışı Giriş (MB)
MB18 - Kullanılmayan Nakit Çıkışı İptal (MB)
MB18 - Kullanılmayan Nakit Çıkışı Onay (MB)

Halka Arz İşlem Mesajları (HA)

HA10-İlk Halka Arz Bildirim Giriş
HA10-İlk Halka Arz Bildirim İptal
HA14-Halka Arz Virman Giriş
HA14-Halka Arz Virman Onay
HA14-Halka Arz Virman Giriş İptal
HA16-Halka Arz Virman İade Giriş
HA16-Halka Arz Virman İade Onay
HA16-Halka Arz Virman İade İptal
HA18-Bilinmeyen Ortak Hesabına Aktarım Giriş
HA18-Bilinmeyen Ortak Hesabına Aktarım Onay
HA18-Bilinmeyen Ortak Hesabına Aktarım İptal

Kaydileşme Bildirimi İşlem Mesajları – Kaydi Dönüşüm ve Fiziki Teslimat (BP)

BP10 - Bilinmeyen Pay Sahibi Giriş
BP10 - Bilinmeyen Pay Sahibi İptal
BP10 - Bilinmeyen Pay Sahibi Onay
BP10 - Bilinmeyen Pay Sahibi Giriş csv
BP12 - Fizikselden Kaydiye Geçiş Giriş
BP12 - Fizikselden Kaydiye Geçiş İptal
BP12 - Fizikselden Kaydiye Geçiş Onay
BP12 - Fizikselden Kaydiye Geçiş Giriş csv

Yönetmelik Kullanım İşlem Mesajları – Genel Kurul (GK)

GK10 - Genel Kurul Blokaj Tarihlerinin Bakımı-Giriş
GK10 - Genel Kurul Blokaj Tarihlerinin Bakımı-İptal
GK10 - Genel Kurul Blokaj Tarihlerinin Bakımı-Onay
GK12 - Genel Kurul Blokajına Transferler - Giriş
GK12 - Genel Kurul Blokajına Transferler - İptal
GK12 - Genel Kurul Blokajına Transferler - Onay

Haciz İşlem Mesajları (HC)

HC Haciz Girişi
HC Haciz Giriş Onayı
HC Haciz Giriş İptali
HC Sicilsiz Haciz Girişi
HC Sicilsiz Haciz Giriş Onayı
HC Sicilsiz Haciz İptali

İntifa İşlem Mesajları (IT)

IT İntifa Giriş
IT İntifa İptal

Hapis İşlem Mesajları (HP)

HP Hapis Giriş
HP Hapis Onay
HP Hapis İptal
HP Hapis Kaldırma Giriş
HP Hapis Kaldırma Onay
HP Hapis Kaldırma İptal

Alım/Satım İşlem Mesajları (AS)

AS16 - Alım Satım Saklamacı İşlem Bildirim Giriş
AS16 - Alım Satım Saklamacı Bildirim İptal
AS24- Onay Bekleyen Talimat Listesinin Bakım
AS26 - Acente Kurum A/S Transfer Politika Giriş
AS26- Acente kurum A/S Transfer Politika Güncelle
AS26- Acente Kurum A/S Transfer Politika İptal
OR16 - Bekleyen Talimat Listesinin Bakımı

Rapor İşlem Mesajları (REPORTS)

RP001 - Talimat Sorgulama Raporu
RP002 - Mesaj Sorgulama Raporu
RP011- Üye Bazında Bakiye Raporu
RP013 - Hesap Bazında Bakiye Raporu
RP019 - Kimlik Bilgi Raporu
RP021 - Hesap Bilgi Raporu
RP033- Şartlı Vırman Raporu
RP036 - RT Değer Raporu
RP037 - RT Satış Raporu
RP038 - RT Oransal Satış Değişiklik Raporu
RP039 - RT İşlem Raporu
RP040 - Fon Alış Satış Raporu (AK)
RP041 - Fon ihraççı İptal Raporu
RP042 - Fon İhraççı Alış Satış Raporu
RP043 - Gerçekleşmemiş Emir Durum Raporu (AK)
RP048 Hak Kullanım İşlem Raporu
RP053 - Hak Kullanım Bilgi Raporu
RP055 - ISIN Detay Bilgi Raporu
RP056 - Yasaklı Yatırımcı Kimlik Raporu
RP059 - Ek Tanım Detay Bilgi Raporu
RP060 - Opose İşlem Raporu
RP065 - Hesap Eşleşme Durum Raporu
RP070 - Genel Kurul Bilgilendirme Raporu
RP071 - Genel Kurul Blokaj Raporu
RP072 - Yatırımcı Genel Kurul Blokaj Raporu
RP073 - Hacizli Kıymetler Raporu
RP078 - MKK Hak Kullanım İhr. Bilgilendirme Raporu
RP076 - Kúpür Bilgi Raporu
RP082 - Kıymet Raporu
RP083 - Saklamacı İşlem Bildirim Raporu
RP085 - Müşteri Bazında Kıymet Hareket Raporu

RP089 - İntifa Raporu
RP090 - Hesap Hareketsizleşme Raporu
RP091 - İhraççı Pay Sahibi Bilgileri Raporu
RP093 - Kurumlar Arası Yetki Raporu
RP094 - Transfer Politikaları Raporu
RP096 - Kıymet Teslim Raporu
RP097 - Kıymet Teslim Formu
RP098 - Bilinmeyen Pay Dönüşüm Formu
RP099 - Kıymet / Ek Tanım Dönüşüm Raporu
RP100 - Geçerli Kupon Raporu
RP102 - Yatırımcı Blokaj İşlem Raporu (Günlük)
RP104 - Kullanıcı Bazında İşlem Yetki Raporu
RP105 - Yasaklı Kıymet İçeren Hesap Raporu
RP106 - Yasaklı Yatırımcı Bakiye Raporu
RP107 - Geçici Yasaksız Kıymetler Raporu
RP110 - Üye Menkul Bakiye Raporu (Tüm Üye)
RP111 - Bedelli Kullanım Onay Bekleyenler Raporu
RP113 - Haciz İşlem Raporu
RP114 - Sicilsiz Haciz İşlem Raporu
RP116 - Mahsup İstemeyen Yatırımcı Raporu
RP117 - Kullanıcı Bazında Yetki Raporu (Sürelî)
RP118 - Hesap Sınıfı Bilgi Raporu
RP119 - Hesap Bilgileri Değişiklik Raporu
RP122 - Oy Hakkı Taşıyan İntifalı Kıymet Raporu
RP124 - Ödünç Raporu
RP128 - Dosya Aktarım İşlem Bilgi Raporu
RP132 - Yatırımcı Ekstre
RP133 - Hatalı Emirler Raporu
RP135 - İhraççı İşlemleri Hareket Raporu
RP146 - Aracı Kurum Net Borç/Alacak Raporu
RP147 - Yatırımcı Bazında A/S Raporu
RP148 - Acente Kurum Net Borç/Alacak Raporu
RP151 - YF Batch İşlem Sonuç Raporu
RP152 - AK Temerrüt Raporu
RP153 - Yatırımcı Temerrüt Raporu
RP155 - Kurum Dışı Gerçekleşen Kıymet Transferleri
RP156 - Gerçekleşen Tüm Transferler Dosya (csv)
RP157 - Kurumiçi Gerçekleşen Kıymet Transferleri
RP158 - Transfer Emirleri Sorgusu
RP159 - Transfer Politikaları Raporu
RP160 - Karşı Üye Girişli Transfer Raporu
RP161 - KUG İşlemleri Emir Sorgulama Raporu
RP165-Geçmiş Tarihli Üye Bazında Bakiye Raporu
RP166- Geçmiş Tarihli Hesap Bazında Bakiye Raporu

Şirket Ünvanı :
ISIN Kodu* :
IMKB Kodu :
Bildirim Tarihi :
İmtiyazlı Hisse Senedi varsa,
ISIN Kodu :
İmtiyaz konusu** :

Sermaye (YTL.)

Artırım Öncesi	Bedelli Artırılan	Bedelsiz Artırılan	Artırım Sonrası Toplam

Sermaye Artırım Bilgileri

	Bedelli Sermaye Artırımı		Bedelsiz Sermaye Artırımı	
	Rüçhan Hakkı Kullanılarak	Rüçhan Hakkı Kullanılmadan	İç Kaynaklardan	I. Temettüden
Artırım Kar. Verilen İsin				
Verilen HS. IMKB Grubu				
Nominal Tutarı (YTL)				
Oran (%)				
Kullanılacak Kupon No				
Verilen Tertip				
Başlangıç Tarihi				
Bitiş Tarihi				
Kullanım Bedeli (YTL)				
Rüçhan ISIN				
Banka Eft Kodu				
Şube Kodu				
Hesap No				

Temettü Bilgileri

Başlangıç Tarihi :
Brüt Oran :
Net Oran :
İmtiyazlı Brüt/Net Oran :

Sermaye Azaltım Bilgileri

Başlangıç Tarihi :
Azaltılacak Tutar(YTL) :
Azaltılacak Oran (%) :

* IMKB de işlem gören farklı grupları olan (Örnek: İş Bankası A-B-C-Kurucu) ve Eski-Yeni-Makbuzları olan şirketler ayrı ayrı formlar düzenleyecektir.
** Temettü, Genel Kurul Oy Hakkı vb. açıklamalar yazılmalıdır.

Kaşe
(İmza)

Kayda Alma Bilgi Formu

...../...../..... tarih ve..... sayılı yazımız ekidir.

S. No	Hesap No	Sicil No	Ad Soyad Ünvan	ISIN	Nominal Tutar (YTL.)	Kurul Kayıt Ücreti Bedeli (YTL)	Finansal Faaliyet Harcı Bedeli (YTL)	Öngörülen Satış Süresi
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								

Aracı Kurum Kaşe
İmza